

- Loolased tõrjuvad kaevandust. LK 3
- Harju piletihiinad ei tõuse. LK 4
- Mikk ja Tõrs said autasu. LK 7

“Linnas on sageli nii, et naaber naabrit ei huvita.”

INGA MIKIVER, LK 5

UUDIS

Keri saare kaamera jaoks koguti 32 000 krooni

■ Möödunud laupäeval toimus Viimsi vallas Ranarahva Muuseumis heategevuskontsert Keri saare toetuseks.

Marko Tooming
marko@harjuelu.ee

Heategevuskontserdi ning annetustega koguti kokku 32 000 krooni. Üritusel, mida külastas u 130 inimest, esinesid Marko Matvere ja Väikeste Lõõtspillide Ühing.

Kontsertiga koguti raha Keri saarele videojälgimisüsteemi täiendamiseks. Juba praegu on üleval kaks veebikaamerat, mida soovitakse täiustada ning lisaks paigaldada ka allveekaamera.

Kaamerate abil saab jälgida kõike saarel toimuvat: inimeste ja veesõidukite liikumist, lindude pesitsemist, hülgeid ja edaspidi ka saare ümbruse veealust elu. Kodulehel keri.ee saab seda kõike reaajas jälgida.

Veealune kaamera kavatsetakse tööle panna maikuu, siis hakka veebis olema nähtav ka veetemperatuur. Keri saar asub Prangli saarest u 16 kilomeetrit põhja pool Soome lahes.

Veebruaris sündis Harjumaal 155 last

■ Veebruarikuus registreeriti Harju Maavalitsuse kantselei rahvastiku toimingute talituse andmetel 155 lapse sünd.

See on kahe võrra rohkem kui 2010. aasta jaanuarikuus, mil registreeriti 153 sündi ja 17 võrra enam kui 2009. aasta veebruaris, mil registreeriti 138 sündi.

Poisse sündis 67 ja tütarlapsi 88. Kakssikuid sündis 3 paari. Esmasündinuid oli 72, teisi lapsi 60, kolmandaid 18, neljandaid 4 ja viiendaid lapsi üks.

Surmaakte koostati kokku 88, mehi suri 35 ja naisi 53. Lahkunute keskmine vanus oli 75 aastat. Mehed elasid keskmiselt 71,5 ja naised 79-aastaseks. Registreeriti 4 ja lahutati 5 abielu. Nimemuutmise avaldusi ei esitatud. (Harju MV)

Möödunud sügisel alustas Viimsi Koolis õppetööd seitse klassikomplekti seitsmeaastasi, kokku 164 last. Tänavu kavandatakse avada seitse esimest klassi, vajadusel ka kaheksa. Dokumentide vastuvõtt on alanud.

Regina Lilleorg

ESIMESSE KLASSI KATSETETA

Viimsi Kooli I klassi võetakse kõik soovijad

■ Ehkki paks lumi on maas, on sadade lapsevanemate mõtted uues koolisügisel. 4. jaanuaril algas Viimsi kooli 1. klassi astuvate õpilaste dokumentide vastuvõtt.

Regina Lilleorg
regina@harjuelu.ee

Möödunud aastal alustas Viimsis kooliteed vabariigi suurim arv esimesi klasse – seitsmes klassis hakkas õppima 164 seitsmeaastast last. Tänavu on esimesi klasse taas tulemas seitse, vajadusel ka kaheksa.

Lapsevanemad muretsema ei pea. Viimsi kooli võetakse vastu kõik tingimusel, et laps on Viimsi valla kodanik. Lapse kuuluvust Viimsi valla elanike registrisse kontrollitakse 17. mail, kui on avalduse laekumise viimane päev.

Tasuline eelkool

Viimsi Kooli eelkool algas septembrikuus, toimub siiani ühel päeval nädalas ja kaks tun-

ARVAMUS

KATRIN MARKII

Viimsi Vallavalitsuse noorsoo- ja haridustöö koordinaator

Rahvastikuregistri andmetel on vallas kooliealisteks saanud lapsi 243. 11.03.2010 seisuga soovib Viimsi Keskkoolis kooliteed alustada 127 ja Püüsi Koolis 7 last. Viimsi Keskkool ja Püüsi Kool on valla piirkonna koolid ning valmis teenindama piirkonna koolikohustuslikke lapsi. Püüsi Koolis planeeritakse avada üks esimene klass. Viimsi Keskkool on soovi avaldanud avada 7- 8 klassikomplekti. Klassikomplekti jagu (ca 20 last) Viimsi lapsi alustab oma kooliteed ka Tallinna koolides.

di korraga. Eelkool on tasuline, kolmesaja viiekümne krooni eest kuus saab iga laps töövihiku ja töölehed, pliatsid-kustukumm ja rätikud, pliiatsid-kustukumm ja töölehed, pliatsid-kustukumm ja rätikud, pliiatsid-kustukumm ja töölehed, pliatsid-kustukumm ja rätikud.

Eelkool on eelkõige kooliga tutvumisele suunatud ning sotsiaalsete oskuste arendamiseks mõeldud. Eelkooli oodati koduseid lapsi, tulla võisid ka lasteaialapsed.

Esimesse klassi astujate avaldusi on tänaseks esitatud 127. “Võtame vastu kõik soovijad,” kinnitab Viimsi Kooli algklasside õppealajuhataja Sirje

Toomla. “Meie valla elanikkond on liikuv, on palju uusi tulijaid.” On neidki, kes lasteaiaaperioodiks on lapse Tallinna lasteaias käimise ajaks välja registreerinud ja nüüd kooliajaks tulevad tagasi.

Kooli katseteta

Esimesse klassi astujaile katseid pole, küll on 4. mail kell 17 kõik 1. klassi tulevate laste vanemad oodatud kooli infotundidele.

“Eelkooli rühmi on üheksa, selle põhjal me mingil määral

teeme klassidesse jaotamise. Arvestame lapsevanemate sooviga, et sõbrad saaksid ühes klassis jätkata, samuti lasteaia-õpetajate soovist,” selgitab õppealajuhataja.

“Väga palju on meil lapsi, kelle kodukeel ei ole eesti keel. Siiani on nad jaotatud erinevatesse klassidesse laiali ja neil toimuvad keelekümblustunnid. Võib-olla peaks tegema lausa keelekümblustklassi,” ütleb Sirje Toomla.

Uueks koolisügisel on kavandatud seitse klassi, vajadusel ollakse valmis avama ka kaheksandat esimest klassi. “Meie kooli registreeritakse igaks juhaks ära ka need lapsed, kes katsetel käivad linnakoolides. Eelmise aasta praktika näitas, et kakskümmend last läheb linnakoolidesse,” teab Toomla.

“Esmajärjekorras peame vastu võtma seitsmeaastased, kuueaastane võib veel lasteaias käia,” räägib Toomla.

“Hirm, et Viimsi valla laps Viimsi Kooli ära ei mahu, on põhjendamatu,” kinnitab õppealajuhataja.

Kiili ja Kernu on sportlike valdade esikuuikus

■ Veebruari viimasel nädalavahetusel Väike-Maarjas peetud XVIII valdade talimängus võitis väiksemate valdade arvestuses Kernu. Suurematest valdadest oli viies aga Kiili valla esindus.

Allar Viivik

allar@harjuelu.ee

Valdade talimängudel osales tänava kokku 1220 sportlast 59 vallast. 27.-28. veebruaril olid Väike-Maarjas finaalis kohal neist 49 valda ligi 800 sportlasega.

Finaalis võisteldi kuuel alal. Kusjuures eraldi arvestust peeti väikevaldade (elanikke alla 2000) ning suuremate valdade arvestuses. Harjulastest näitasid sitket esinemist Kiili valla esindajad, kes tulid naiste korvpallis ja kabes kuuendale kohale. Suusatamises saadi 7. koht ning kokku jõuti üldarvestuses viiendale kohale.

Kuuendaks jäi Kernu valla esindus. Neile kuulus neljas koht lauatenнисes ning kuues koht males. Tasuks esikoht väikevaldade arvestuses.

Seitsmendaks jäi Rae, üheksandaks Viimsi ning viieteistkümnendaks Kose vald. Kokku osalesid Harjumaalt 13 valla võistkonnad.

Algab Loo-Maardu teelõigu ehitus

■ Ehitusfirma on alustanud Loo-Maardu teelõigu väljaehitamiseks vajalikke ettevalmistustöid.

Loo ristmiku lähistel toimub pinnase koorimine, mis on vajalik ajutisele ehituslinnakule plat-si rajamiseks.

Märtsi lõpus algavate tööde käigus ehitatakse Tallinn-Narva maantee 6,8 km pikkune tee-lõik Loost Maarduni kuuerajaliseks ja ülejäänud 3,1 lõik neljarajaliseks I klassi nõuetele vastavaks maanteeks. Renoveeritavale maanteelõigule ehitatakse ka kaks eritasandilist ristmiku ning osaliselt ehitatakse ümber Jõelähtme eritasandiline ristmiku.

25. märtsil kell 18 toimub Loo kooli saalis koosolek Jõe-lähtme valla elanikele. (HE)

MAAVALITSUSE VEERG

Ülle Rajasalu
Harju maavanem

Mis on Harjul merega pistmist?

Harju maakonnal on 530 km rannajoont, millest 165 km kuulub Harjumaa 74 saarele. Ometi küsime, on's meil merega midagi pistmist?

Puhkaja seisukohalt vaadates on meil ilusaid liivarandu – Piritall, Kloogal, Kaberneemes ja paljudes muudes paikades. Samuti pankrannikud selle kaunimal kujul Paldiskis ja Türisalus. Hingematvalt ilusat loodust! On ka suured, rahvusvaheliselt arvestatavad sadamad Tallinnas, Muugal, Paldiskis, aga...

Tõeline rannarahva tunnetus ja kultuur on justkui hääbunud.

Kalapüük rannarahva ainsa elatusvahendina on oma tähtsuse minetanud, suured võrgukuurid ja kalapaadid rannaladel on juba harv nähtus.

Merepiir peaks andma ja annabki meile meeletult potentsiaali arenguks. Oskame me seda potentsiaali ära kasutada? Või on tahe, kuid seadused ei luba?

Rannaladel tuleks hakata arendama just hobimerendust ning sellega seotud teenindust ja meelelahutustööstust. Harjumaal on kaks tuntud väikesadamat, need on Piritall ja Lohusalus, väiksemad sadamad Leppneemes, Noblessneris, Viinistus, Kelnases, Naissaarel ja Aegnal. Kokku on Harjumaal paadikohti 600-800, kuigi ainuüksi Helsingi linnas on neid 10 000. Loomulikult on olukord ja rannajoon Soomes sootuks teine, kuid 20-30 tugevat väikesadamat mahuks meie rannikule vabalt ära.

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus on vahendajaks väikesadamate programmile, mille eesmärgiks on toetada nende ehitamist, renoveerimist ja arendamist sel aastal 30 miljoni krooniga. Lisaks on ettevalmistamisel veel mõned programmid, millest on võimalik finantseerimist taotleda. Probleem on aga selles, et praeguses olukorras on väikesadamatel isegi abi toel raske ennast ära majandada.

Peamine, miks me ei saa võtta väikesadamaid turismi/melelahutustööstuse osana, on nende väike mõju. Puudub n.ö kriitiline mass, mis on vajalik, et selline mereturism oleks arvestatav sissetulekuallikas. Ühest küljest on sadamate väike arv muutnud purjetamise kui hobi väga kalliks ja teisest küljest on väike harrastajate arv pannud sadamad toimetulekuraskustesse. Nokk kinni, saba lahti!

Kindlasti pole meil võtta võluvitsa, mis paneks väikesadamad tööstusharuna toimima, aga põhjuseid arengu toetamiseks on küllalt. Väikesadamatel on hea potentsiaal piirkonna elavdamisel, nii mereturismi kui ka kohaliku elu arendamise osas. Kena oleks veeta päevake jalutades looduses ja hiljem väikesadama õdusas kohvikus keha kinnitada. Uusi sadamaid on tulemas, kasvõi vastuoluline Kakumäe sadam, aga me oleme veel väga kaugel sellest, mis võiks olla.

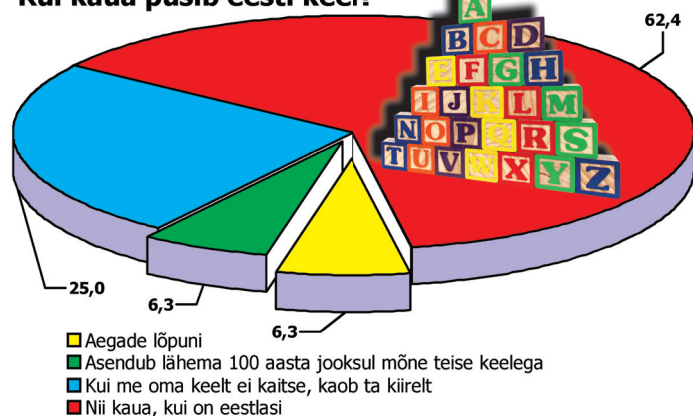
Mereteema on seotud mitte ainult harrastuse ja vaba ajaga, vaid võimalusega selles vallas majandust elavdada. Ka tänased saarte elanikud oleksid rahul, kui on parem transport, meretaksood aitaksid Tallinna ja muude paikade ühistranspordiskeemile kaasa jne. Meil on vaja panna pead kokku ja asuda üheskoos probleemi teadvustama. Olen kindel, et siis kui inimestel on piisavalt huvi, tekivad ka võimalused.

Mõtleksime sellele koos!

ONLINE KÜSITLUS

www.harjuelu.ee

Kui kaua püsib eesti keel?

Harju Elu 12.03.2010

Tants Nõiakaevu ümber

Peaminister Andrus Ansip on valmis Tuhala Nõiakaevu kaitseks allkirja andma, ent ei pea vajalikuks peatada seal läheduses tehtavad geoloogilised uurin-
gud lubjakivikarjääri rajamiseks. Selline uudis ringles kolmapäeval erinevatel veebisaitidel.

Mis siis maksaks peaministri allkiri? Kui see lisada 35 000 inimese allkirjale, mis oli neljapäevase seisuga kogutud Tuhala Nõiakaevu ja Nabala karstiala säilimiseks, ei maksaks ta eriti midagi. Või õigemini – maksab sama palju kui ülejäänud inimeste toetuseavaldus.

Palju rohkem maksab peaministri märkus, et ta ei pea vajalikuks peatada uuringuid karjääri rajamiseks ega korrigeerida maavara arengukava, kus hetkeseisuga on Nabala lubjakivimaardla kivim arvatud aktiivvarude hulka.

Selles valguses tundub peaminister Ansipi pillatud lause, et ta on Nõiakaevu kaitseks valmis allkirja andma, lihtsalt odava reklaamitrikina. Olen igal juhul poolt, ent aidata ei saa, kõlaks tõlge.

Ühesõnaga elab Andrus Ansip kohalike elanike võitlusele kaasa kodanik Ansipina,

peaminister Ansipina on tema käed seotud.

Tants Nõiakaevu ümber ent jätkub, arva-ku riigimehed, mis soovivad. Tuhala Looduskeskuse juhataja Ants Talioja andmetel on veebisaidil, kus toetusallkirju kogutakse, oma toetust avaldatud ka väljaspool Eestit. Lausa 76 riigist on tulnud vähemalt üks poolthääl unikaalse looduskeskonna säilitamiseks.

35 000 allkirja ja 76 riiki. Seda on palju. Palju rohkem, kui kampaania algatajad lootasid. Arvati, et ehk heal juhul 5000 allkirja kogutakse. Nüüd, mil loodetud arv seitsmekordselt ületatud, mõeldakse, mis selle häältehunnikuga peale hakata.

Kodanikualgatuse korras toetusallkirjade kogumisi on varemgi korraldatud. Kui teema kuum, on hääletajaid palju. Mõne nädala pärast ei mäleta enam keegi, mis kampaaniaga täpselt tegu oli.

Loodetavasti ei juhtu sama Tuhala kampaaniaga. Inimesed, kes selle taga seisavad, on visalt ja järeleandmatult oma asja ajanud juba aastaid. Nema juba järele ei jäta. Ei loobu kaevandamise plaanist ka ehitusfirmad. Tants Nõiakaevu ümber jätkub.

KÜSITLUS

Kas eesti keel jääb püsima?

Rutt Enok
Harju Maakonna-
raamatukogu
direktor

Eesti keel jääb püsima nii kaua, kui on selle keele rääkijaid ja edendajaid nii sünnilt eestlaste kui avatud maailma tõttu siia elama asunute hulgas. Oluline osa on kirjandusel ja kultuuril tervikuna. Eesti keeles ilmuvate raamatute hulk on rõõmustavalt suur. Juurde tuleb uusi autoreid. Noored lauljad tahavad laulda eesti keeles. Oma keele väärtustamisel tuleb eeskujul võtta soomlastelt.

Mihkel Rebane
Kiili Gümnaasiumi
direktor

Mina küll ei näe neid tulevikuprotsesse ja stsenaariume, et eesti keel kaob. Ütlen kindla "ei" neile, kes ennustavad eesti keelele kadu. Maailmas on umbes 5000 keelt. Meie asume oma rääkijate järgi maailmas umbes 220. kohal. Muret tundku inglise keele rääkijad, nende keelt väänatakse-
käänatakse maailmas erinevalt.

Contra
Luuletaja

Muidugi jääse alale. Mille ma nii arvan? Tolleperast, et ma olen optimist ja patrioot ka. Ja arvan, et kriitiline mass patrioote om olemas ja tuuperast ei kaogi eesti kiil koheki. Jääse eesti kiil ja murre. Võro murre om tukev küll, olõ-õi` sukuki alvõmb kui eesti kiil. Võromaal om patriotis-
mi viil rohkõmb, kui eesti keele-
ruumin.

Petra Tānav
Saue Gümnaasiumi 9. klassi
õpilane

Arvan, et eesti keel ei jää väga kauaks püsima. Paljud noored tahavad ja ka lähevad välismaale. Kuid sellega seoses on vaid kaks teed: kas jääd eestikeelseks või unustad keele kiirelt. Ja kui saab teoks plaan muuta vene keel teiseks riigikeeleks, siis on asjad hoopis kurvad.

Reet Kanger
Aegviidu
koduperenaine

Eesti keel jääb püsima. Juba kasvõi sellepärast, et need inimesed, kes siit kunagi sõja ajal ära läksid Ameerikasse, Rootsi ja mujale üle maailma, käivad koos ja räägivad seda keelt. Et kui eesti keel on neile on nii tähtis, sellele piskesele osale eestlastest, kes elavad kodumaast kaugel, siis kuidas saame meie, kes Eestis elame, lasta keelel kaduda?

Hille Aunver
Harju-Risti
põhikooli
direktor

Arvestades, et töötan koolis ja õpetan lapsi, tahan loota eesti keele püsimisele. Õpilaste igapäevakeeles on tunda arvuti ja interneti mõju. Aga tundides püüavad õpetajad neid ikka välja rookida. Emakeelepäeva tähistame Harju-Ristil ka igal aastal.

KIRJAD

Kodanikuks olemist
tuleb õppida

Leian end sageli mõtlemast, kui iseenesestmõistetavalt võtavad paljud inimesed täna igapäevase saadaolevaid õigusi ja võimalusi. See oli ju kõigest 20 aastat tagasi, kui meist vaid 80 kilomeetri kaugusel asuva Helsingi külastamine oli väheste valitute privileeg, enamikele kättesaamatu unistus. See oli vaid kaks kümnendit tagasi, kui meil puudus õigus otsustada, millesse me usume, millist maailmavaadet me toetame, kes meie huve esindab. Need võimalused ei tekkinud meile iseenesest, pidime nende nimel väljendama hoiakuid ja tegema tegusid, mis olid nõukogude süsteemis mõeldamatud.

Arvestades, kui vähe oli meil kogemusi ja vahendeid, tundub uskumatu, et sellega üldse hakkama saime. Kodanike komiteede tegevust kavandas ja koordineeris aktsiooni algpäevil tosin, hiljem aga juba mitu tuhat vaba-
tahtlikku üle Eesti, ilma, et nad oleksid selle eest palka saanud, et keegi neile telefoniarveid või bensiinikulusid kompenseerinud oleks. Ja ilma, et keskajakirjandus oleks neid toetanud rahva teavitamisel.

Üleskute määratlenda end Eesti kodanikuna levis kiirelt ja inimesed tulid vaatamata hirmule võimalike karistuste ees algatusega kaasa, kuna ettevõtmise loogika oli lihtne ja selge. Eesti Vabariik ei olnud kunagi lakanud eksisteerimast, vaid see oli võõrvõimu poolt okupeeritud. See tähendas, et Eesti Vabariigi oli kodanikel endiselt õiguslik pädevus otsustada riigi saatuse üle, vaja oli vaid näidata oma tahet moodustades seaduslik esindajatekogu. Seoses Nõukogude Liidu nõrgenemisega oli olukord nende sammude tegemiseks enneolematult soodne.

Eesti kodanikkond sai enesemääratlemise ja esinduskogu valimisega hakkama, Eesti riik taastati ning eestlane sai õiguse ja võimaluse omas riigis omas keeles oma tahet väljendada. Kuid kodanikuks olemine ei lõpe ühe olulise otsuse tegemisega. Kodanikuks olemine tähendab aktiivselt ühiskonna arendamisest osavõtmist, selles on aga Eesti kodanikkond alles lapsekingades. Ja siin pole ka midagi imelikku. Lääne-Euroopa riikides on kodanikud saanud ennast oma riigiga samastada juba aastasadu. Meil on iseseisva riigi kogemust vaid mõned aastakümned, mistõttu oleme alles õppimas seda, kuidas oma riigi käekäiguse osaline olla.

Me ei jõua kuhugi, kui korrumpe endale pidevalt, et sellist Eestit me ei tahtnud. Milline meie Eesti on, sõltub sellest, millised me ise oleme. Kui ei oska ühtegi parteid eelistada, jätke välja need, keda te ei usalda, ja valige see, kes viimasena sõelale jääb.

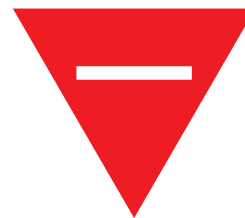
Eve Pärnaste

Eesti Kongressi saadik
1990–1992

NÄDALA PLUSS JA MIINUS

KAMPAANIA NÕIAKAEVU
KAITSEKS
Allkirjade kogumine kuulsa Nõiakaevu ja Nabala karstiala säilitamiseks on võtnud mõõtmid, mida vist keegi ei osanud ette ennustada.

SÜÜDIMATUD VARGAD
Balti jaama lähistelt reisirongide liiklemiseks vajalikku tehnikat varastanud kurikaelad põhjustasid rongide hilinemise.

TULEMAS

Reede, 12. märts

- Saue gümnaasiumi aulas kell 19 Vana Baskini Teatri etendus “Kihluspidu”.
- Oru külakeskuses kell 16 laste lauluvõistlus “Oru Laululaps”.
- Rae kultuurikeskuses kell 19 Rakvere Teatri etendus “Kui Harry kohtas Sallyt”.

Laupäev, 13. märts

- Keila kultuurikeskuses kell 10 raamatulaat.
- Keila terviseradadel kell 11 Keila Suusapäevad 2010.
- Keila kultuurikeskuses kell 11 lihavõtte töötod suurtele ja väikestele.
- Saku huvikeskuses kell 11 leivaküpsetuskursus.
- Rae kultuurikeskuses kell 11 perelaat-perepäev.
- Ruila mõisas kell 14 ürituste sari “Mõtisklusi Rüütli talus”.
- Muraste Piirivalvekolledži spordisaalis Harku valla meistrivõistlused võrkpallis segavõistkondadele.

Pühapäev, 14. märts

- Keila kultuurikeskuses kell 10 raamatulaat.

Teisipäev, 16. märts

- Kuusalu rahvamajas kell 19 Teater:D esitab “Armastuse edetabel”. Osades: Marika Korolev, Vello Janson, Raivo Rütel.

Kolmapäev, 17. märts

- Viimsi Antiigi ja Vanavaragaleriis kell 20 salongiõhtu Ivo Linnaga. Kaastegev Anti Kammiste. Pilet 200 krooni.

Nõiakaevu kaitseks kogutakse allkirju

■ Tuhala Looduskeskuse eestvõttel alustati internetis allkirjade kogumist Nabala karstiala ja Tuhala Nõiakaevu kaitseks.

Marko Tooming

marko@harjuelu.ee

Nabala karstialal kavatsetakse avada 860 hektari suurine lubjakivimaardla. Erinevad kaevandusfirmad on esitanud taotlused kokku kuue kaevanduse avamiseks.

Hirm selle ees, et kaevanduste avamine võib pöördumatult ning etteennustamatult muuta kohalikku veerežiimi, on pannud kohalikud elanikud tegutsema.

MTÜ Tuhala Looduskeskuse poolt koostatud üleskutsel on kirjas, et kaevanduste avamise korral oleks tegu suurima looduse ümberkorraldamisega Eestis, mille tagajärjed oleksid ettearvamatud.

Peidus jõed

Pöördumises märgitakse ka, et kaevandustegevus hävitaks kuulsa Tuhala Nõiakaevu, mida külastab aastas 15 000-20 000 loodusesõpra.

Enim on tekitanud lahkarmusi arendajate ning kaevandamise vastaste vahel mõiste “karstiala” ning väidetavad maa-alused ehk salajõed.

“Arendajate tellitud uuringutes ja keskkonnamõtjude hindamistes vaikitakse teadlikult maha Nabala karstiala olemasolu, seal paiknevad maa-alused jõed, arheoloogilised mälestised ning piirkonda jäävad looduskaitsealad,” märgitakse Tuhala Looduskeskuse pöördumises. Kes-kuse väitel avaneb Nabala karstialal kaheksa maa-alust jõge.

Maa-aluste jõgede eksisteerimisega ei kipu aga kõik nõustuma. Näiteks väidab portaali skeptik.ee asutaja ja eestvedaja Martin Välik, et Tuhala piirkon-

na maa-aluseid jõgesid pole olemasolevate teaduslike andmete põhjal avastatudki.

Tema sõnul on ainuke maa-alune jõgi, mille olemasolu on teaduslikult tõestatud, Tuhala jõe maa-alune osa, millel Nõia-kaev asub.

Tuhandeid toetajaid

Välliku skeptiline suhtumine Tuhala Looduskeskuse algatatud kampaania suhtes ei sega inimestel aktiivselt allkirju andmast. Eilse, neljapäeva pärastlõunase seisuga oli internetis oma poolehoidu Tuhala Nõia-kaevu ja Nabala karstiala säilimisele avaldanud üle 35 000 inimese.

Tuhala Looduskeskuse juhataja Ants Talioja sõnul on hääletajaid neljapäevase seisuga 76 riigist. Mis kogutud hääletega peale hakatakse, ei oska ta veel täpselt öelda. “Anname kogutud allkirjad üle kas Keskkonnaministeeriumile, vabariigi valitsusele või Euroopa Kohtule,” lausub Talioja.

Selline häälte hulk tuli tuli tema sõnul ootamatult. “Arvasime, et heal juhul kogume 5000 allkirja,” lausub looduskeskuse juhataja.

Nõiakaev.

Regina Lilleorg

Loo alevi vahetusse lähedusse planeeritav karjäär hirmutab kohalikke elanikke tolmu ja müraga. Pildil on Vão karjäär, mis asub plaanitavast Loo karjäärist 2,5 km kaugusel.

Regina Lilleorg

LÄHIMA ELUMAJANI JÄÄKS VAID 35 MEETRIT

Paekarjäär lõhuks loolaste argipäeva

■ OÜ Seapaju Arenduse taotlus lubjakivi kaevandamiseks Loo alevi vahetus läheduses on leidnud tugeva vastuseisu nii valla elanike kui Jõelähtme vallavalitsuse poolt.

Marko Tooming

marko@harjuelu.ee

2007. aastal esitas samasse piirkonda kaevandusloa saamiseks taotluse AS Talter. See, et üle 2000 elanikuga Loo alevi vahetusse lähedusse tahetakse rajada kaht kaevandust, tekitab arusaamatust Jõelähtme vallavalitsuses.

Vallavanem Andrus Umboja sõnul tekitab kummastust juba see, milliseid lahendusi pakuvad kaevandajad välja karjäärialade hilisemaks korraldamiseks, kui kaevandustegevus on lõpetatud.

“Seapaju Arendus tahab oma karjääri rajada IKEA kaubamaja, Talter enda kaevandatud auku tehisejärve,” loetleb Umboja väljapakutud lahendusi. “Ei kujuta praegu ette, kuidas see peaks välja nägema. Pehmelt öeldes on see ebareaalne.”

35 meetrit akendest

Üks põhjus, miks Seapaju Arenduse kavandatav kaevandus Loo elanikke niivõd hirmutab, on selle lähedus elamutele. Nagu Loo II lubjakivikarjääri keskkonnamõju hindamise (KMH) programmis märgitakse, jääb lähim hoone taotletavast alast (vaid) 35 meetri kaugusele.

“See, et kaevandust plaanitakse 35 meetri kaugusele esi-

mesest aknast, on mõeldamatu,” lausub Andrus Umboja. “Vaid teeb omalt poolt kõik, et seda kaevandust siia ei tuleks.”

Umboja sõnul asub peale lähima elamu kaevanduse vahetus läheduses ka uus elamurajoon, kus osades majades elavad inimesed juba sees. Kaugele ei jää kavandatavast kaevandusest ka paarituhande elanikuga Loo alev. Eriti tekitab vallavanemale muret fakt, et Loo kool jääks paekarjäärist vaid 250 meetri kaugusele.

Tuultega alevisse kanduv tolmu muudaks Umboja sõnul sealse keskkonna mitteamisväärses.

KUMU ei sobi näiteks

OÜ Seapaju Arenduse esindaja Urmas Kivisalu on varem ajakirjanduse vahendusel väitnud, et Loo karjääris kasutata kavandatavat tehnikat on varem kasutatud ka KUMU rajamisel. Vallavanem Umboja juhtis siiski tähelepanu asjaolule, et räägitakse erinevatest suurusjärgudest.

“See näide, et KUMU alt kaevandati sama tehnoloogiaga paekivi, pole piisav, sest seal toimus kaevandamine kiirelt, umbes poole aasta jooksul,” märkis Jõelähtme vallavanem. Seapaju Arendus taotleb kaevandusloa aga seitsmeks aastaks.

Umboja nentis, et KMH aruanne peaks selgelt ära näitama, et Loo lähedale kaevanduse rajamine on võimatu. Teda ei muuda kaevanduse suhtes soovimaks ka kaevandusfirma plaan paekivi purustada ja sõeluda nõ kinnistes ruumides,

TEAVE

Jõelähtmelaste hirm kaevanduste ees

- Jõelähtme vallas on pidevalt mõnd maavara kaevandatud.
- Kui nõukogude ajal hirmutas kohalikke fosforiidi kaevandamine, siis kaasajal tahavad kaevandajad maa-põuest kätte saada peamiselt lubjakivi ja graniiti.
- Praegu kaevandavad valla territooriumil paekivi OÜ Ramonsen ja Paekivitoodete Tehase OÜ.
- Savi kaevandamiseks Ülgasel on olemas luba Lemminkäinen Eesti AS-il.
- Menetlus paekivi kaevandamiseks on pooleli Vão Paasil (Ruu küla lähedal) ning Talteril ja Seapaju Arendus OÜ-l (Loo alevi lähedal).
- Maardu põhjakarjääris tahab graniiti kaevandada OÜ Maardu Graniidikaevandus.

PVC kattega monteeritavates hallides.

“See, et kaevandusele kavatsetakse telk peale panna, pole ju iseenesest lahendus,” märkis vallavanem.

HARJU ARV

327

- Märtsi teise nädala seisuga on kinnisvara-portaali City24.ee andmetel kõige rohkem suvilaid müügis Harjumaal – 327.

LÜHIDALT

Tallinna vangla asukohaks pakuti Rummut

Vasalemma ja Padise vallavanemate ettepanekul võiks kavandatava Tallinna vangla rajada Maardu linna asemel Vasalemma vallas Padise valla piiril asuvasse Rummu alevikku endise kinnipidamisasutuse asemele. Vallavanemate sõnul on Rummu alevik tänu kinnipidamisasutuste sulgemisele sattunud kahetsusväärsesse olukorda. (HE)

Tallegg.

Marko Tooming

Tallegg pani töötajate pildid pakendile

Talleggi uutel pakenditel esinevad ettevõtte pikaajalised töötajad, kes kinnitavad kliendile toodete kvaliteeti. Linnulihatoodete uued pakendid on kaunistatud ka rahvusmuustriga, et rõhutada kodumaisust. “Tallegg ainsa kodumaise linnulihatootjana on lausa kohustatud eestimaist esile tõstma, et tarbijail oleks lihtsam vahet teha kodumaisel ning importkaubal,” sõnas AS Tallegg juhatuses esimees Teet Soorm. (HE)

Saelane sai Tallinna Toomkiriku õpetajaks

Saelane ja kohaliku linnavolikogu liige Urmas Viilma teenib 21. veebruarist Toomkiriku õpetajana. Viilma valiti Toomkiriku õpetajaks tänavu 17. jaanuaril. EELK peapiiskop Andres Põder seadis ta ametisse 21. veebruaril. Urmas Viilma kuulub IRL-i ja on aastast 2005 Saue volikogu liige. Vaimulikuna tegutseb aastast 1993 ning õpetab Saue gümnaasiumis religiooni. (HE)

Padise valda tuleb uus konstaabel

Seoses kümme aastat Padise valda teenindanud konstaabli Janek Ardoni edutamisega Põhja Politseiprefektuuri Lääne-Harju Politseiosakonna väljühiks tuleb Padise valda uus konstaabel. Kuni uue konstaabli ametisseasumiseni, mis toimub eeldatavasti kevadel, teenindab Padise valda Madis Melzar, kes on pikaajalise kogemusega politseinik ja on ametis Keila linna ülemkonstaablina. (HE)

KOMMERTSLIINID VÕIKSID PAKKUDA MUGAVUSREISE

Ago Kokser: Harjumaa bussipileti hinnad ei tõuse!

■ Tallinna linn tõstis 1. märtsist linna ühistranspordi piletihindu ja korrigeeris (loe: vähendas) busside arvu liinidel. Kuidas puudutab linna otsus Harjumaad ja harjumaalasi? Vastab Harjumaa Ühistranspordikeskuse juhataja Ago Kokser.

Ülo Russak

ylo@harjuelu.ee

Kas ka Harjumaal on oodata lähiajal piletihinna tõusu?

Kindlasti mitte. Panime oma hinnad paika 2008. aastal ja need püsivad tänase päevani. Küll võttis Tallinna linn ära aga linnasisesed sõidusoodustused neilt, kes elavad väljaspool Tallinnat. Selliseid harjumaalasi, kes pealinnas aga õpivad-töötavad, puudutab linna otsus küll, teeb linnasisesse sõidu kallimaks.

Harjumaal on Tallinna linnaga ka leping, mille alusel saab ühtse kuukaartiga sõita nii linnas kui Harjumaa kõikides tsoonides.

See leping kehtib meil Tallinna linnaga 30. juunini 2010. Siis tuleb uuesti laua taha istuda, lepingupunktid läbi arutada. Kes aga praegu kuupileti ostab, see saab vana hinnaga sõita – loomulikult vastavalt tsoonihinnale. Peab ütlema, et sellised kuupiletid koguvad aina populaarsust, üksikpiletite ostjaid jääb vähe- maks.

Ometigi on kommertsliinidel pilet tihtipeale odavam kui ühistranspordil, kelle tegevust riiklikult doteeritakse.

Sellel on mitu põhjust. Ühistranspordi korraldajad peavad alati garanteerima elanike veo – et lapsed täpsel ajal kooli jõuaks, inimesed tööle. Vastavalt sellele, millise veograafiku me oleme omavalitsustega kooskõlastanud.

Niinimetatud kommertsliinid on oma tegevuses ajendatud eelkõige kasumi saamisest. Ei peeta täpselt kinni liiniaegadest, napsatakse reisijaid eest ära meilt ja üksteiselt. Tihtipeale on alust kahelda ka mõne firma esitatud majandustulemuste õigsuses.

Muidugi ei tähenda see, et kommertsfirmasid vaja pole. Loomulikult on.

Sealt näeb ju ära, kui palju nad kilomeetreid on maha sõitnud. Kui kilomeetrite arv ei ole võrreldav bussijuhtide töötundide arvuga, siis jääb üle kahelda vaid andmete õigsuses.

Näiteks on ühe bussifirma reisijateveo kilomeetri hind koos juhtide töötasude, kütuse, administratiivkulude ja bussiliisingutega 3 krooni; ühistranspordil on ainuüksi kütuse hind 3 krooni kilomeetri kohta. Järelikult on kuskil keegi tulusid varjanud.

Harjumaa ja Tallinna ühise kuukaardi hinnad jäävad püsima vähemalt 30. juunini.

Ülo Russak

Et me praegu ühte sellist juhtumit menetleme, siis ei tahaks ma veel ühegi konkreetse firma nime nimetada.

Muidugi ei tähenda see, et kommertsfirmasid vaja pole. Loomulikult on. Nende tegevus on kohati operatiivsem, kiirem, paindlikum. Nii et üks peaks teist täiendama.

Mina näeksin "kommertsliine" mugavusreiside korraldajana. Põhimaht tuleks katta ikkagi avaliku liiniveoga. Aga ausas konkurents.

Kui palju on käesoleva aasta Harjumaa ühistranspordi riiklik dotatsioon?

49 miljonit krooni – täpselt sama suur kui eelmisel aastal. Selle eest sõidavad meie bussid maha 4,6 miljonit kilomeetrit, rohkem kui üheski teises maakonnas. Järgneb Pärnumaa 4,2 miljoni kilomeetriga.

Kas on plaanid vähendada lähitulevikus busside arvu liinil, palgata transpordikorraldajaid?

Küsimus sotsiaalsete töökohade loomisest pole maakonna bussiliinidel väga tõsiseltvõetav. Nendel liinidel saavad bussijuhid ise väga edukalt hakkama, kuna nad otseselt suhtlevad kõikide

bussis sõitvate reisijatega. Töö maakonnaliinidel erineb suuresti suurlinna veokorraldusest. Selle üle peaksid võib-olla arutama omavalitsuste juhid.

Mis puutub busside arvu vähendamisse, siis seda meil esialgu plaanis pole. Küll tahame liinide võrku koostöös omavalitsusjuhtidega korrigeerida, aga nii, et sõitjad ei kannataks.

Millised on ühistranspordikeskuse arenguplaanid?

Harjumaa edelasuunal oleme käivitanud INTERREG BSR projekt "Baltic Climate". Projekti eesmärkideks on edendada kliimamuutusega kaasnevate küsimuste lahendamist omavalitsuste ja regioonide koostöös, integreeritult ja säästvat arengut toetades näha kliimamuutuses nii ülesannet kui võimalust kohalikuks ja regionaalseks jätkusuutlikuks arenguks.

Tõsta omavalitsuste konkurentsivõimet tulevaste kliima-probleemidega hakkamasaamisel. Projektipartneriteks on Harju maavalitsus, Saku vald, Rapla maavalitsus, Kehtna vald, Kohila vald.

Selle raames uurime praegu, kuidas kujundada raudtee lähimbruse optimaalne bussivõrk nii, et see ka raudtee võimalusi

arvestaks. Et bussid oleks raudteele reisijate ettevedajad. Muidugi tuleb raudtee enne rekonstrueerida, kiirrongid käima panna. Meie peame olema aga valmis. Saksamaa on antud projekti juhtpartneriks.

Teine analoogne uuring käib lääne suunal: kas on mõtet taastada Tallinn-Haapsalu raudtee. Selles projektis on meie partneriteks Harju maavalitsus, Lääne maavalitsus ja Läänemaa Omavalitsuste Liit, ka majandus- ja kommunikatsiooniministri esindajad on kaasatud projekti.

Praegu sõidab Tallinnast rong Riisipereni, uurime võimalust reisijate vedu pikendada Turbani. Edasi peame saama selgusele, kas on mõtet raudteed taastada Haapsaluni – kas on nii palju reisijaid ja kaupa liikumas, et raudtee taastamine ära tasuks. Projekti uuring peab lõppema järgmisel aastal.

Milline on Harjumaa Ühistranspordikeskuse juhataja suurim unistus?

Et busside sõiduplaanid saaksid nii lukku pandud, et need inimestele pähe kuluksid. Et me ei peaks erinevatest asjaoludest tingituna pidevalt muutama sõidugraafikuid.

KRIMI

Maardus tapeti mees

■ 9. märtsil kella 6 leiti Maardus Ringi tänaval 22-aastase noormehe vägivallastunnustega surnukeha. Päev hiljem pidas politsei mõrvas kahtlustatava naise ja mehe kinni.

Allar Viivik

allar@harjuelu.ee

Põhja prefektuuri pressinõuniku Maria-Elisa Tuuliku kinnitusele leidis tapetu pargist juhuslik möödakäija.

"Tal olid erinevad vägivallatunnused. Millised täpselt, ei saa uurimise huvides käesoleval hetkel avaldada," lisab Tuulik.

Küll on teada, et politsei pidas tapmises kahtlustatavad kolmapäeval, 10. märtsil hilisõhtul kinni. Kahtlustatavad on 38-aastane mees ja 21-aastane naine.

Mis oli mõrva täpne motiiv, seda on Tuuliku kinnitusele vara öelda.

Teada on vaid niipalju, et ohver ja kahtlustatavad olid omavahel tuttavad.

Naine sõitis vastu puud

30-aastane Jana sõitis ööl vastu laupäeva Kolga lähedal vastu puud ning lahkus õnnetuskohalt koju.

Hiljem viidi naine Tallinnasse haiglasse.

Liiklusõnnetus juhtus laupäeval kella 00.37 ajal Kuusalu

vallas Kolga-Pudisoo tee 1. kilomeetril, kus 30-aastane Jana sõitis sõiduauto Nissan Qashqai-ga teelt välja vastu puud.

Siseministeri teatel lahkus juht sündmuskohalt koju, kuid toimetati sealt vigastustega Põhja-Eesti regionaalhaiglasse.

Saue linnas põles soojak

Esmaspäeval kell 17.50 teatati häirekeskusele tulekahjust Saue linnas. Põlema oli süttinud Saue EPT valvurisoojak. Oletatavalt soojapuhurist alguse saanud põlemine lokaliseeriti esmaste

tulekustutusvahenditega enne päästemeeskondade kohale saabumist. Keila päästemeeskond, kes kohale saabus, kustutas soojaku lõplikult ja ventileeris suitsu ruumist välja.

Seadmete vargus häiris elektrirongide liiklust.

Internet

Vargused häirisid rongiliiklust

Eesti Raudtee juhtimissüsteeme laastamas käinud metallivaraste tegevuse tõttu oli elektrirongide liiklus Harjumaal esmaspäeval ja teisipäeval kõvasti häiritud.

Eesti Raudtee pani teisipäeval välja 25 000 krooni suuruse preemia info eest, mis viib varaste tabamiseni.

"Eile käisid vargad kaks korda ühel ja samal objektil. Hommikuse varguse tagajärjed saime lõunaks likvideeritud, kuid siis tulid vargad uuesti ja rongiliiklus oli jälle häiritud," rääkis teisipäeval Urmas Glase Eesti Raudteest.

Ta lisas, et avariide likvidee-

rimine võtab aega ka seetõttu, et rüüstatud seadmed pärinevad eelmise sajandi 50.-60. aastatest ning varuosi nende jaoks enam pole.

25 000 krooni suuruse preemia maksab ettevõtte rüüstaja(te) tabamiseks antud tulemusliku vihje eest.

Kolmapäeval häirisid korduvalt Tallinnast lääne suunal toimuvat elektrirongiliiklust Pääskülas Pärnu maantee raudteetülesõidul paigast nihkunud teekatteplaadid.

Need remonditi ööl vastu neljapäeva ning eile liikusid elektrirongid plaanipäraselt.

KRIMIKROONIKA

Vargused

- Ajavahemikul 6. kuni 7. märts varastati Harku vallas Tabasalu alevikus lukustamata autost mobiiltelefon koos laadijaga, alkomeeter ja kaks binoklit. Varaline kahju on 5 100 krooni.
- Ajavahemikul 6. kuni 7. märts varastati Keila vallas Kloogaranna külas korterist televisior, sülearvuti ja 16 maali. Varaline kahju on 313 000 krooni.
- 9. märtsil teatati politseisse, et Saue vallas Alliku külas varastati suvilast sülearvuti, fotoaparaat ja ehteid. Varaline kahju on 8 500 krooni.

PRIA

Koolipuuviljad muutuvad igapäevaseks

■ Märtsikuus ootab koolipuuviljatoetuse taotlejaid ees terve rida muudatusi.

Kõige oodatud muudatus on ilmselt see, et alates 1. märtsist võib kehtestatud toetuse määra ulatuses I-IV klasside õpilastele pakkuda puu- ja köögivilju kas või igal koolipäeval senise ühe korra asemel õppenädalas.

Jaauari-veebruari taotlusperioodi lõpuni kehtib toetusmäär 3,35 õpilase kohta õppenädalas, aga alates 1. märtsist kuni käesoleva õppeaasta lõpuni on nn koolipuuvilja ja -köögivilja jagamiseks võimalik Põlumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametist (PRIA) hüvitist saada 5 krooni õpilase kohta õppenädalas.

Menüü peab säilitama

Koolipuuvilja kava raames jagatud puu- ja köögivilji peab õpilaste koolitoidule andma lisandväärtuse, seega ei tohi pakutav vili olla sama, mida pakutakse sel päeval koolitoidu põhimenüüs. Haridusametustel on edaspidi kohustus säilitada koolitoidu menüüsid koos jagatud viljade koguste ja nimetustega üks aasta, ning seda PRIA ka kontrollib.

Muutub ka toetuse taotlusvorm, senise kalendrinädala asemel tuleb edaspidi näidata õppenädalaid. Lisaks kehtestatakse senise kuue taotlusperioodi asemel viis taotlusperioodi – kaob juuli-augusti taotlusperiood, kuivõrd suveaheajal lapsed koolis ei käi.

Toetust saab põhjamine

Nende viljade loetelu, mille jagamiseks toetust võib saada, ei ole muutunud ning endiselt pole võimalik toetust saada lõunamaiste puuviljade eest. Soovituslik kogus, mida õpilasele korraga pakkuda saab, on endiselt 80-100 g.

Koolipuuviljatoetuse taotlejate heakskiidu- ehk tunnustamisavalduste vastuvõtmist alustas PRIA mullu sügisel. Praegu-seks on PRIA andnud viljade jagamiseks heakskiidu 200-le taotlejale. Programmiga on liitunud 324 kooli ning 37 625 õpilast.

Juhenditega koolipuuvilja programmis osalemiseks ning kirjeldatud muudatustega saab tutvuda PRIA kodulehe www.pria.ee rubriigis “Koolipuuviljatoetus”.

Seal on väljas ka nende viljade loetelu, mille jagamiseks võib toetust küsida. (PRIA)

Endiselt ei saa toetust lõunamaiste puuviljade eest. Internet

Kriisikodu juhataja Inga Mikiver julgustab perevägivald all kannatajaid abi otsima. Nõustamist võib saada ka see pool, kelle rusikas kergelt tõusma kipub. Regina Lilleorg

TUGIISIKU KOOLITUS HARJUMAALASTELE

Ohver peab ise elu muuta tahtma

■ MTÜ Tallinna Naiste Kriisikodu sai Vabaihendus-te Fondi kaudu rahastuse projektile, millega hakatakse looma tugiisikute võrgustikku ning tugiisikuid koolitama. Tugiisikute projekt on suunatud harjumaalastele.

Regina Lilleorg

regina@harjuelu.ee

Kriisikodu juhataja Inga Mikiver ja psühholoog Ülle Kalvik võtavad ajakirjanikku vastu kriisikodus. Maja ja rõõmsavärvilised toad ning abiruumid on vaikselt õhtuni, mil pelgupaika vajavad naised-lapsed tõolt ja koolist tagasi jõuavad.

Juhataja Inga Mikiveri sõnul ootavad nad koolitusele inimesi just Harju maakonna valdadest, sest maakonna abivajajate kohta puudub teave ja kriisikoduni see ei jõua.

Samuti ei tea inimesed, et kriisikodu pakub tasuta psühholoogilist nõustamist abivajajatele ka väljastpoolt Tallinna.

Algab aprillis

Juhataja sõnul vajavad naised, kes vägivaldsest kodust lahkumispäevast peavad, psühholoogilist nõustamist: neil tuleb koostada eluplaan, et saada selgeks, kuidas olukorrast välja tulla.

“Linnas on sageli nii, et naaber naabrit ei huvita. Valdades aga seda anonüümsust pole, seal on avalikult näha, kui keegi kannatab vägivald all. Eriti, kui seal on lapsed,” ütleb Mikiver.

TEAVE

Laps on kõige tähtsam

- Perevägivald rääkides öeldakse seal olevat kaks osapoolt – mees ja naine. Tihti on aga seal ka kolmas osapool – laps vägivald tunnistajana.
- Naine, kes peaks tegema kõik, et tema lapse elu oleks turvaline, on antud olukorras nii oma hirmudes ja üleelamistes kinni, et ei suuda kaitsta last. Ta eitab sisemiselt perevägivald probleemi ja ei aita lapsel mõista traumeerivaid sündmusi.
- Enamasti on rasketel perevägivald juhtumitel vajalik abi väljastpoolt (lastekaitsjad, psühholoogid, turvakodu).

Allikas www.naisteabi.ee

Selliste olukordadele peame rohkem reageerima, paneb ta inimestele südamele.

“Koolitusele ootame vabatahtlikke, kes vajadusel tulevad välja ka siis, kui on hiline aeg või puhkepäevad. Tugiisikuks sobib naine või mees, kes on empaatiavõimeline,” ütleb Mikiver ning lisab, et ilmselt on vajalik ka auto olemasolu.

Tugiisikute koolitusest huvitatud harjumaalased saavad end registreerida 10. aprillini www.naisteabi.ee veebilehel. Kui grupp koos, läbivad tugiisikud koolituse, millega on kavas alustada juba aprillikuus.

Ebanormaalne vägivald

Miks vajame tugiisikuid, kelle poole saavad abi saamiseks vägivald all kannatajad pöörduda? “Vägivalda peetakse normaalseks. Avaliku arvamuse

seisukoht on selline, et “mis see minusse puutub”. Seni, kuni avalik arvamus ükskõiksena püsib, vägivald ei vähene. Avalik arvamus peaks olema leppimatu igasuguse vägivald suhtes,” ütleb Inga Mikiver veendunult.

Psühholoog Ülle Kalvik ja juhataja rõhutavad, et ennekõike peaks vägivald all kannatav naine mõtlema lastele.

Kuigi lapsi ehk ei rünnata, aga nad näevad vägivalda pealt, on ka nemad kannatajad.

“Sellises peres kasvavad üles psüühiliselt traumeeritud inimesed, kes ei ole teistsugust perekumudelit näinud, ja see mudel hakkab korduma,” muretseb Mikiver.

Kuna sageli on abivajajal raske ametniku poole abi saamiseks pöörduda, peakski tugiisikute võrgustik pakkuma sidet abivajaja ja kriisikodu vahel.

VALLAVANEMA VEERG

Kes ta siis on, Kose valla töötu?

Vello Jõgisoo

Kose vallavanem

Kose valla 5840 elanikust on tänasel päeval 3630 tööealised. Nendest 3630 inimesest 269 on töötud. Suhtarvuna teeb see 7,4 protsenti. Ametlikeil andmeil on üle-eestiline tööpudus 14% – kui tõesed need andmed on, on muidugi iseküsimus. Järelikult on Kose vallas töötutega kaks korda probleeme vähem kui valitsusel riigis tervikuna. Üleriigilise tööpudusega võrreldes võiksime olla rahulikum.

Ometi see nii päris olla ei saa, sest töötute arv kasvab kuust kuusse. Rahulik võib olla see, kellel on töö ja kindlus homse päeva suhtes. Rahulik ei saa olla see, kellel puudub töö, kindel sissetulek ja kindlus iseenda ja oma pere pärast. Samas ei saa rahulik olla meist keegi – töötus pole enam ammu ainult töötute asi, töötus on meie kõigi asi. Neid jutte, kus ettevõtjad kurdavad, et raske on küla pealt leida firmasest meest, kes tunneks kella ja iga päev pudelipõhja ei vaataks, kuuleb siiski järjest harvemini.

Läinud aasta oktoobrikuus korraldasime uuringu – kes ta siis on, Kose valla töötu? Selgus – täiesti Eesti keskmise töötute nägu. Hariduselt põhi- või keskkooli, vähem kutseharidusega, veel vähem kõrgharidusega, hoopis vähe on algharidusega töötuid. Aga see on ka loomulik – algharidusega inimeste protsent on töötutest vanusegruppi 31-54, nii et kõik veel parimas tööeas. Mehi oli uuringu ajal valla 213 töötut 118, naisi 95. Nii et ka see vastab Eesti keskmisele – meeste suhtarv on töötute hulgas suurem.

Uurisime ka, mis ametil töötaks jäänud varem töötasid, ehk teisisõnu – mis ametile nad tahavad. Selgus, et töötuteks oli jäänud ja soovis samal ametil jätkata 40 koristajat-pesijat, 36 müüjat, 28 ehitustöölisi, 16 autojuhti, teisi ametipidajaid oli oluliselt vähem, direktoreid näiteks kaks.

Üks asi on teada, kes on töötu, teine asi on talle rakendus leida. Pealegi, ühe valla, ühe omavalitsuse võimuses pole täna töötuse probleemi lahendada. Tuleb vaadata laiemalt – millised ettevõtted on piirkonnas, lähimübruses.

Kosel areneb kõige kiiremini ekspordile orienteeritud Klaasimeister, kus toodetakse ehitusklaasi. Uue tehasehoone valmides leiab seal kindlasti tööd üsnagi arvestatav hulk praeguseid töötuid. Kui nad nõudmisteile ikkagi vastavad. Aga selle eest peavad töötud ka ise hoolitsema, et turukonkurentsis taas läbi lüüa.

Vald üritab töötuid aidata ümberõppe korraldamisega. Koostöös Anija, Raasiku ja Aegviidu vallaga ning Ida-Harju Koostöökoja eestvedamisel ja Euroopa Liidu rahade toel käivitasime projekti töötute ümberõppeks. See projekt sai toetuse EL fondidest. Töötute abistamiseks tahame investeerida rohkemgi, aga...

Läinud neljapäeval, 25. veebruaril võtsime vastu valla eelarve. Tulumaksu laekumine on planeeritud 3 miljonit ehk 9 % väiksem kui eelmisel aastal. Järelikult tuleb need 3 miljonit kuskilt kokku hoida. Volikogu koalitsiooni otsus oli – tuleb kärpida palkasid, edasi lükkuvad ka mitmed planeeritud investeeringud. Ainult need investeeringud, mida ehitame Euroopa Liidu abirahadega, saavad tehtud. See tähendab: algab Kose aleviku veehaardesüsteemi ehitus, alustame kunagise kutsekooli rekonstrueerimisega.

Lisaks EL rahade kasutusele avame ka ühe uue lasteaiarühma Oru lasteaias. Loomulikult tekitab see kõik pinged – olgu siis valla-majas või allasutustes – millal tuleb kergendus ja majandus pöördub tõusuteele? Kas euro, mille nimel nii palju pingutanud oleme, toob meile oodatud majandustõusu?

Mina arvan, et euro pole ei nõiaivs ega imerohi, aga teatava kergenduse ta toob. Hoides kokku ja teineteist toetades saame kindlasti hakkama.

ALGAVAD TASUTA KOOLITUSED

Raskel ajal on peresuhete korras hoidmine kõige tähtsam

■ Harjumaal, Viljandi maakonnas ja Lääne-Viru maal alustatakse koolitusi, mis on mõeldud töötuile või tööd kaotavaile inimestele. Koolitusi korraldavad Perekeskus Sina ja Mina ning SA Väärtustada Elu.

Regina Lilleorg

regina@harjuelu.ee

Koolitused on mõeldud töötuile või tööd kaotavaile elukaaslastele, samuti üksikvanematele, suurperedele, lapseootel või lapsehooliduspühkudel oliaiale ning puudega last kavatavaile vanematele.

Projekt kannab nime "Töö- ja pereelu edukas ühildumine tööturul püsimiseks ja tagasi tööturule suundumiseks koostöös kohalike omavalitsuste spetsialistidega", seda rahastab Innove Euroopa Sotsiaalfond. Projekti tunnuslause on "Õnnelik ja rahulduspakkuv pereelu toetab Sinu tööd ja karjääri!".

11 gruppi

Perekeskus Sina ja Mina tegevjuht Ly Kasvandiku sõnul toimuvad märtsi lõpul ja aprilli alguses infopäevad omavalitsuste sotsiaaltöötajatele, kelle kaudu soovijad end koolitustele registreerida saavad. Koolitused hakkavad peale aprillikuu teises pooles.

"Harjumaal on üks projektis osalevast kolmest maakonnast ja harjumaalastest moodustatakse 11 koolitusgruppi. Grupid moodustatakse koostöös kohalike omavalitsuste spetsialistidega," selgitab Ly Kasvandik ning lisab, et osa grupe moodustatakse mitme omavalitsuse koostöös.

Infopäevad tulekul

Märtsi lõpul ja aprilli algul toimuvatel infopäevadel, kus sotsiaaltöö spetsialistid kohtuvad, lepitaksegi gruppide moodustamisel omavahelises koostöös kokku. "Projekti sihtgruppi määrab ära see, et üks või mõlemad peres on töötud või tööd kaotamas, on käinud nõu küsimas või on käinud vallamajas uurimas, millist toetust nad saaksid," räägib Kasvandik.

Neile, kes pole vallavalitsusest abi küsinud, ning kelle mured pole veel valla sotsiaaltöötajal teada, soovib Kasvandik siiski koolitusele osalemist kaaluda ning selleks sotsiaaltöö spetsialistiga ühendust võtta.

Moodustatud gruppidele algavad koolitused aprilli teises pooles ning kestavad juuni keskpaigani. Teine koolitus algab septembrikuus ja kestab detsembrini välja. Koolitused toimuvad kohalike omavalitsuste abiga leitud ruumides ja on osalejatele tasuta. "Koolitus on kavandatud nii, et toimub see kord nädalas õhtul ja kokkusaamine kestab kolm tundi," ütleb Ly Kasvandik.

Toime iseendaga

Miks peaks vanemad, kel niigi töötusega seotud mured ning tuju pole suurem asi, end veel kuhugile koolitusele asutama? Kasvandik räägib, et Gordoni

Projekti tunnuslause on "Õnnelik ja rahulduspakkuv pereelu toetab Sinu tööd ja karjääri!".

Viljo Pettinen

perekooli metoodika keskendub sellele, kuidas iseendaga ja suhetes teistega paremini toime tulla.

"Rääkides konkreetse juhtumi abil: kui isa on kaotanud töö ja ta peab minema koju ja perele sellest rääkima, siis on suhteliselt tavaline, et ta ei julge seda teha. Ammugi siis pole seda kerge teha laste ees. Tegelikult on üks perekooli eesmärke anda konkreetseid soovitusi ja nõu ning tutvustada viisi, kuidas seda teha ja kuidas hoida oma suhteid lähedastega," julgustab perekooli tegevjuht koolitusel osalema.

"Pere on kõige suuremaks toeks elu kriisihetkedel. Kui suhet hoida, siis on midagi, mis aitab kriisiolukordadest välja. Sageli aga juhtub, et just rasketel aegadel lõhutakse ka lähedast suhet ja elatakse tööelu pinged lähedaste peal välja," muretseb Kasvandik.

Kas muredega maadlevad inimesed kursustele tulevad? "Minu praktika näitab, et tulevad ja see pole tööklubi, kus osalejad saavad tööst rääkida. See on koolitus, millel nad saavad keskenduda oma elus kõige tähtsamale

– oma suhtele partneriga ja oma lähedastega läbisaamisele," ütleb Ly Kasvandik veendunult.

"Nelja seina vahele istuma jäädes hakkab enesekindlus langema. Meie soov on võimaldada üht kohta, kuhu saab tulla ja rääkida. Koolitajaid on instrueeritud, et nad on valmis toetama just spetsiifiliste küsimuste puhul, nagu töö kaotus, kuidas sellega toime tulla, et end üldse veel kuhugi tööle pakkuma minna," selgitab Kasvandik.

Keskendub paarisuhtele

Teine projekti koostööpartner on sihtasutus Väärtustades Elu. Sihtasutuse juhatuse esimees Kaia Kapsta ütleb, et PERP-paarisuhtekoolituse metoodikal põhinevad eneseabigrupid hakkavad koos käima sama projekti raames, raseduskriisi ja internetinõustamise teenus on kättesaadav aastaringelt.

"PERP-paarisuhte koolitus on sarnane Gordoni perekooli koolitusele, ent see keskendub paarisuhtele, mitte ainult lapsevanema-lapse suhtele. Koolitus aitab peresiselselt tulla toime katastroofimeeleoluga, nagu seda töö

TEAVE

Projekt töö- ja pereelu ühildamisest

- Projekti tutvustav infoseminar toimub 30. märtsil Harju maavalitsuses.
- Tugigruppidesse registreerumine toimub kohalike omavalitsuste kaudu.
- Perekeskus Sina ja Mina gruppide koordinaator: Annika Roosa, annika@sinamina.ee.
- PREP-paarisuhtekoolituse gruppide koordinaator: Leie Klaar, leie@rasedus.ee.
- Raseduskriisi nõustajad projektis: Harjumaal ja Tallinn Kõllike Lillistik 5391 0923, Leie Klaar 5552 2596, Kaia Kapsta 5646 0262. www.rasedus.ee.
- Internetinõustamine projektis: www.sinamina.ee – perefoorum / tööelu alajaotus, www.sinamina.ee/ru – семейно-форум.

kaotus perele kaasa toob," ütleb Kaia Kapsta.

"Koolitus õpetab, kuidas tulla stressi ja selle tagajärgedega toime, ka õpime depressiooni ennetama." Kapsta räägib, et on klientide puhul täheldanud, et töö kaotus on vallandav tegur, mis toob esile peres varem olnud probleemid.

SA Väärtustades Elu tugigrupi koolituse kestus on kokku 14 tundi. "Kui Sina ja Mina tugigrupi saab tulla üksi, siis meie ootame oma koolitusele partnereid," rõhutab Kapsta. Koolitusele loodab Kapsta rohket osalejate arvu, sest pilootprojektis osalejaid oli ligi 300 ja tänu koolitusele on inimesed juba abi saanud.

Valla ettevõtjad loovad liidu

■ Lääne-Harjumaal Keila valla firmad, MTÜ-d ja seltsid tahavad asutada ettevõtlusliidu. Esimese suurema üritusena peetakse aprilli lõpus Laulasmaal ettevõtluspäeva.

Allar Viivik

allar@harjuelu.ee

Esimene samm valla ettevõtjate koondamiseks astuti detsembris, kui vallavalitsus kutsus kokku firmad, mittetulundusühingud ja teised asjahuvilised. Toona lepitati kokku, et tuleb asutada valla ettevõtlusliit.

Vallavalitsuse liikme Age Leedo sõnul kuuluksid liitu äriühingud, seltsid, seltsingud, ühingud ja ühistud ning FIE-d. "Tänaseks on moodustatud ka töögrupp, kes koostab ja lihvib liidu põhikirja," ütleb Leedo. "Kokku on lepitud ka selles, et aprilli lõpus kutsume Laulasmaa koolis kokku valla ettevõtluse päeva."

Ettevõtluspäev jürikuul

Ettevõtluspäevale on oodatud lisaks algatusgrupi liikmetele kõik huvitatud Keila valla ettevõtteid (AS, OÜ, MTÜ, Selts, Seltsing, FIE ja aiandusühistud).

Esinema kutsutakse oma ala asjatundjad, kes annavad infot ja vastavad küsimustele.

Mis on liidu eesmärk? Kas see on vaid jututuba ning kokkusaamise koht? Või hakatakse arendama ka firmade tegevust?

"Eesmärk on ettevõtluse ning seda soodustava keskkonna arendamine ja propageerimine," kinnitab Age Leedo. Hetkel võib olla nii, et näiteks inimene kes tahab osta küttepuid, ei tea kuidas paar maja edasi tegutseb puudemüüja. Soovija tellib puud Tallinnast ning tema investeeering võib transpordiraha tõttu suurem olla.

Kindlasti tahab liit anda teavet töötutele, kes soovivad saada teada ettevõtlusest enda koduümbruses. Ja loomulikult tahetakse kaasata ettevõtlusse noori. Noortele soovitakse tutvustada võimalikke ettevõtlussuundi ja kaasata neid ühistevõttes. Keila vallavalitsus loodab, et leiab liidu näol partneri.

Vajab kaardistamist

Kuidas on Keila vallas üldse olukord ettevõtlusega? Age Leedo sõnul polegi vallas väga palju suuri tootmisega tegelevaid firmasid. See-eest on aga väga palju väikeettevõtteid ja FIE-sid. Kes neist ka tegelikult tegutseb ning kui palju töötavad vaid paberil, tahabki liit teada saada.

Jõudsalt on hakanud aga tegutsema kultuuriseltsid ja ühingud.

Vallas on loomisel sporditegevust arendav MTÜ. Erakogu

Et Arne Mikk on tööga hõivatud mees, siis võtsid tema eest maakonna teatripreemia vastu poeg Rein ja Rahvusooperi juht Aivar Mäe.

Johannes Tõrsil on suured plaanid. Tema kinnitusel on tarvis rajada Saaremaale sõjamuuseum ning ehitada valmis viikingilaev. 3x Allar Viivik

“TAHAN RAJADA SAARE SÕJAMUUSEUMI JA EHITADA VIKINGILAeva!”

Miks saatis Arne Mikk autasu vastu võtma poja?

■ Tund enne laupäevaõhtust ooperietendust “Armastus kolme apelsini vastu” autasustati maakonna teatripreemiaga Arne Mikku ning aukodaniku tiitliga Johannes Tõrsi.

Allar Viivik

allar@harjuelu.ee

Nii teatripreemia kui ka maakonna aukodaniku tiitel anti kätte Rahvusooper Estonia talveaias. Rahvusooper ja maavalitsus on teinud koostööd juba 18 aastat, seepärast toimus ka tseremoonia teatri katuse all.

Maavanem Ülle Rajasalu kinnitusel on tänavune aasta eriline: möödub ju Estonia Laulu- ja Mänguseltsi asutamisest 145 aastat. Elukutselise teatrina tegutsetakse aastast 1906.

Maakonna teatripreemiat tol ajal veel ei antud. Preemia laureaatide hulgas on olnud Helen Lokuta, Helgi Sallo, Heli Veskus, Ivo Kuusk, Jassi Zahharov, Väino Puura, Rauno Elp, Tiit Härm ning paljud teised.

Tänavuse preemia väljakuulutamise au anti HOL-i juhatuse esimehele, Kose vallavanem Veljo Jõgisoo. 20 000-kroonine

autasu ning diplom läks legendaarsele teatrimehle Arne Mikule. “Ta on saanud HOL-ile armsaks inimeseks. Mikk on lavastanud ühe ürituse, mida keegi teine maailmas teinud pole: omavalitsusliidu 10. aastapäeva,” meenutas Jõgisoo.

Kehv laulja lavastajaks?

Kahjuks ei saanud Arne Mikk ise preemiat vastu võtma tulla, sest tutvustas samal ajal Helsingis ooperiprojekte. Küll olid kohal ta poeg Rein Mikk ning Rahvusooperi juht Aivar Mäe.

“Mikku seob selle majaga juba 58 aastat. Ta on lõpetanud konservatooriumi lauljana, kuid tagasihoidliku solistina valis hoopis lavastajaamet. Nagu kehvad sportlased lähevad treeneriks,” naljatas Mäe. Kokku on Mikk toonud rambivalgusse kümneid muusikalisi lavastusi.

Teist korda anti välja maakonna aukodaniku tiitel ning vapimärk. Mullu sai selle dirigent ning muusik Eri Klas. Seekordne laureaat on korraga nii ajaloo- ja kunstiautast, vabadusvõitleja kui muusik.

Nimelt laulab Johannes Tõrs meeskoris. “Ta annab oma tegudega kõikidele eeskuju. Tõrs on enda tegevusega maakonda

rikastanud ning aidanud jäädvustada Vabadussõja ajalugu,” lausub Ülle Rajasalu.

1994. aastal asutatud Vabadusvõitluse Muuseum on siiani ainuke koht, kus näidatakse erinevate sõdade relvi, muneid ning muud selle juurde kuuluvat varustust.

Tahab ehitada laeva

Johannes Tõrs oli tunnustust vastu võttes rõõmus ning teotaheline. Enda tänukõnes meenutas augustis 70. juubelit pidav Saaremaa pärit mees, kuidas ta nägi nelja-aastasena enda kodu-õuel Tehumardi õlalahingut.

Kui saksa sõdurid ja ohvitserid lahkusid, olevat nad öelnud: me tuleme tagasi ja seda koos imerelvaga. “Tegelikult naasesid sakslased kuus aastat tagasi. Avasid mälestuskivi ja külastasid vanu lahingupaiku,” meenutas Tõrs mahlakas saare murdes. “Kui jutud neile ära tõlgiti, siis küsinud sakslased: kas sina oled see väikemees kolmelapselisest talust?” jätkas Tõrs.

Mida plaanib ajaloo- ja kunstiautast edasi? Kas laiendab Lagedi muuseumit, kirjutab elulooaamatu või jääb puhkama? Tõrs sõnul on tal plaane palju. 1988. aasta oktoobris saanud ta ilmutuse, et peab rajama muuseumi.

Täna on tarvis juba juurdeehitust. Lisaks plaanib Johannes Tõrs Saaremaale sõjamuuseumi ja tahaks kunagi ehitada ka viikingilaeva.

Autasud ootasid nii aukodanikku kui ka teatripreemia laureati.

SPORT

Maardu ja Saue olid linnade talimängudel esikuuikus

■ 26.-27. veebruarini toimusid Paides Eesti linnade talimängud, mille korraldas spordiliit Jõud. Kokku osales mängudel 19 linna ning ligi 500 sportlast, Harjust olid kohal Saue ja Maardu esindused.

Allar Viivik

allar@harjuelu.ee

Eraldi arvestust peeti üle 10 000 elanikuga linnade ning alla 10 000 elanikuga linnades hulgas. Esimeste hulgas saavutas Maardu häid tulemusi. Nii võideti lauatenis ja sellega tuli Maardu Rakvere, Tartu, Haapsalu ning Viljandi järel viiendaks.

Saue linn võistles väiksema te linnade arvestuses. Suusatamises kuulus neile viies koht, lauatenises, males ning kabes kaheksas koht. Meeste korvpallis jõuti 10. kohale ning juhtide võistluses (korvpall, jalgpall ja teatevõistlus) seitsmendale kohale. Kokku olid sauelased kuuendad. Võidu jättis koju Paide võistkond.

Keila paarismängu võitsid Allpere ja Birkan

20. veebruaril Keilas peetud Eesti paarissarja osavõistluse mälumängus targemad olid Andres Allpere ja Indrek Birkan. Neil õnnestus 120-st punktist koguda 73.

Teist ja kolmandat kohta jäid võrdselt 71 punktiga jagama Indrek Salis-Alar Heinaste ja Andres Kund-Lembit Ainsoo.

Parim Keila paar Tiit ja Lauri Birkan kogus 37 punkti ning jäid jagama 19.-20. kohta. (Allar Viivik)

Kiisa noormees tuli kolmandat korda sudokumeistriks

■ 28. veebruaril Paides peetud viiendatel Eesti sudokumeistrivõistlustel sai kolmanda tiitli Kiisa mängija Ain Salula.

Kahe vooru tulemuste põhjal pääsesid 44 osavõtjat finaali kuus paremat. Pooled neist olid õrnema soo esindajad.

Finaalis tuli lahendada kõikidel võistlejatel kolm ülesannet. Lahendama pääseti Gundersenil meetodil minutiliste intervallidega. See tähendab, et põhivõistluse teine koht alustas minuti liidrist hiljem jne.

Pingelisest võistlusest väljus võitjana Kiisa noormees Ain Salula, kellele see oli kolmas järjestikune tiitel. Teise koha sai Kristel Tuisk ja kolmanda Regina Mölder. Kuues oli kahe esimese aasta meister Arko Olesk. (Allar Viivik)

AS Harju KEK pakub soodsalt rendile tootmis-, lao- ja kontoripindasid. Info Paldiski mnt. 21, Keila, kontakttelefon 504 6580. e-post: h.kek@harjukek.ee

Turba Gümnaasium kuulutab välja konkursi **huvijuhi leidmiseks**. Avaldus ja CV saata hiljemalt 25. märtsiks k.a aadressile v.juhanson@turba.edu.ee. Info: 5620 8145. Viktor Juhanson

Lääne-Harju Koostöökogu kuulutab välja projektitaotluste 2010. aasta II vooru.

Eesti maaelu arengukava 2007-2013 Leader-meetme rakendamise raames alustab Kernu, Nissi, Padise ja Vasalemma tegevuspiirkonnas moodustatud MTÜ Lääne-Harju Koostöökogu vastu võtma järgmise taotlusvoorust projektitaotlusi.

Taotlusi saavad esitada Kernu, Nissi, Padise ja Vasalemma vallavalitsused ning nendes omavalitsustes tegutsevad ettevõtted, mittetulundusühendused ja sihtasutused Lääne-Harju Koostöökogu kinnitatud strateegia rakendamise 2010. a. rakenduskava alusel järgmistele tegevustele:

Meede 1 Tegevus 1	Investeeringuprojektide ettevalmistamine
Meede 2 Tegevus 1	Laste- ja noorsooürituste toetamine
Meede 2 Tegevus 2	Sädeinimeste programm
Meede 2 Tegevus 3	Seltsitegevuse programm
Meede 2 Tegevus 4	Messi- ja konverentsitoetus
Meede 3 Tegevus 1	Lastehoiu arendamine
Meede 3 Tegevus 2	Kohalike teenuste arendamine
Meede 3 Tegevus 3	Piirkonna tööjõukvaliteedi tõstmine
Meede 4 Tegevus 1	Turismiteenindajate koolitamine
Meede 4 Tegevus 2	Kohaliku külastuskeskkonna arendamine
Meede 4 Tegevus 3	Piirkonna ja organisatsiooni tutvustamine
Meede 5 Tegevus 1	Heakorratalgute toetamine
Meede 5 Tegevus 2	Jäätmekogumise parendamine
Meede 5 Tegevus 3	Haljastamine ja heakorrastamine

Taotlusi võetakse vastu 12. maist 2010. a. kuni 21. maini 2010. a.

Tasuta konsultatsiooni projektitaotluste kirjutamiseks ja läbivaatamiseks pakub Lääne-Harju Koostöökogu.

Täiendavat informatsiooni saab koduleheküljelt www.vomentaga.ee ja telefonidelt 608 7833, Marje Suharov 5330 4037 ja Lilian Saage 524 5425.

OMA IDEE SAAB REGISTREERIDA ALATES 4. MÄRTSIST

Tule talgutele – Teeme Ära talgupäev toimub 1. mail

■ Suurte asjade ära tegemise viis on ikka ja alati olnud teistega koos tegemine. Koos tegutsedes on tehtud põllutöid, ehitatud maju, leitud ühiselt arutades üles need viisid, kuidas koos elamist kõige paremini korraldada.

Margus Vain

Teeme Ära 2010 koordinaator Ida-Harjumaal

Sellist loomumomast ja rõõmu toovat koos tegemise viisi kannab endas talgute traditsioon.

2008. aastal tegid rohkem kui 50 000 talgulist viie tunniga ära töö, mille tegemiseks oleks kulunud muidu kolm aastat ja palju meie kõigi ühist raha.

2009. aastal tuli kokku ligi 12 000 ärksat inimest üle Eesti, et leida üles need teod ja viisid, kuidas elu meie kõigi jaoks paremaks muuta. Mõttetalgutest on tänaseks sündinud mitmed elujõulised algatused ja teod.

Sellel aastal kutsume eestimaalasi nii märkama kui tegema – leiame üles endi kõrvalt need asjad ja teod, mis ootavad tegemist, ka need mõtted, mis eelmisest aastast veel teostamist ootavad. Läheme koos ja teeme ära suurel talgupäeval 1. mail!

Mis toimub 1. mail?

Talgutel on ajast-aega töö ja lõbu käsi käes käinud, nii on ka talgupäev jagatud 1. mail kahte ossa – toiseks esimeseks pooleks ning lõbusamaks õhtuseks. Iga talgujuht paneb lõplikult paika enda poolt juhitava talgu kulgemise aja ja viisi ning annab kaasalööjatele sellest ka teada.

Tõine osa saab kestma ligikaudu 4-6 tundi ja lõpeb ühise talguleiva söömisega. Seejärel saavad talgulised mõned tunnid vaba aega, et talguviisimust kontidest peletada – vastavalt oma soovile saab tutvuda ümbruskonnaga, või näiteks turgutada enast saunaleiliga.

Lõppenud päeva võtavad muusika ja pillimänguga kokku kõikjal Eestis toimuvad talgusimmanid.

Kes korraldavad?

Kokku on tulnud seitse korraldajat, kes häid eestimaalasi talgutele korraldama kutuvad – Riigimetsa Majandamise Keskus, Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit, Muinsuskaitse Ümarlaud, Eestimaa Looduse Fond, Liikumine Kodukant, Önnepank ja kodanikualgatus Teeme Ära Minu Eesti.

Partneritena loovad kaasa EMT, Kodanikuühiskonna Sihtkapital, Swedbank, Tallinna Vesi, EuroPark, Eesti Rahvusringhääling, Elion ja Coca-Cola HBC Eesti.

Tule talgujuhiks!

Talgud võivad olla pargi või kiigeplatsi korda tegemine, rahvamaja remontimine, kohaliku muinsusmälestise korrastamine või hoopis külaseltsi asutamine ja edasise tegevusplaani ühiselt kokku panek.

Oma mõtte saab alates 4.

Patika külavanem Margus Vain on talgukorras ka varem suuri asju korda saatnud. Pildil on Vain (paremal) metsaistutamise talgutel Patikal.

Erakogu

märtsist www.teemeara.ee lehel talguna ära registreerida, kus see peagi ka teistele nähtavaks muutub ning asuda teisi kaasa kutsuma ja talgupäeva ette valmistama.

Tule talguliseks!

Juba märtsikuus saab www.teemeara.ee lehel jälgida, milliseid talgutele tegusid inimesed erinevates Eestimaa nurkades korraldavad. 1. aprillil avaneb sealsamas ka talgutele registreerimine, kus igaüks saab valida endale südamelehedased talgud ning ennast ja peret-sõpru kirja panna.

Et päev koos laulu ja pillimänguga lõbusalt õhtusse saata, kutsume üles kõiki aktiivseid inimesi, kelle eestvedamisel 1. mail talgupeod püsti panna. Kõik, kes on valmis omalt poolt talgulistele pidu korraldama, saavad ühendust võtta talgupäeva kultuuri-toimkonnaga talgute veebilehel.

Esinejad saavad samuti ennast alates 15. märtsist www.teemeara.ee lehel lahkelt kirja panna, et pidude korraldajad saaksid nad üles leida ja kaasa kutsuda. Samasse kohta jõuab üles ka kogu info kohalike talgupidude kohta.

Talgute korraldajaid saab toetada materiaalselt – töövahendite, kinnaste, kottide, toidu või joogipoolisega. Ehk on Sul hoopis saun, mille oleksid valmis talguliste jaoks kuumaks kütma?

Talgud võivad olla pargi või kiigeplatsi korda tegemine, rahvamaja remontimine, kohaliku muinsusmälestise korrastamine või hoopis külaseltsi asutamine.

Et oma tuge pakkuda, võta ühendust talgute lehe www.teemeara.ee kaudu meelepärase talgu juhiga või talgupäeva korraldusmeeskonnaga.

Toeta talgud!

Endale meelepärased talgud saad toetada ka rahaga – täpsed juhendid ja konkreetse talgu viitenumbri leiad talgupäeva veebist.

Kindlasti on talgute korraldamise traditsioon paljudes Harjumaa külates oluliselt pikem kui viimased paar aastat, kuid mitte igalpool pole see nii.

Just sellepärast, et julgustada ka neid, kes seni pole veel talgutele korraldanud, kutsum kõiki üles oma talgud registreerima Teeme Ära kodulehel www.teemeara.ee, mitte lihtsalt omakeskis talgud korraldama.

Sellisel viisil võite leida oma ettevõtmistele uusi toetajaid ja kaasamõtlejaid.

Jagan kogemust

Minu kodukülas Patikal, Rae vallas, oleme koos teiste aktiivsete inimestega heakorratalgud korraldanud järjepidevalt juba viis aastat (vahel ka mitu korda aastas) ja korraldame neid ka sellel aastal. Samas just viimastel aastatel on inimeste kaasaitamise aktiivsus kasvanud. Usun, et suur osa on selles ka kodanikualgatus Teeme Ära – Minu Eesti poolt tehtaval üleriigilisel teavitustööl.

TEAVE

Teeme Ära infopäev

- 20. märtsil kell 11 toimub Tallinnas TTÜ peahoone (Ehitajate tee 5, auditooriumis III-103) Tallinna ja Harjumaa ühine Teeme Ära 2010 talgute infopäev.
- Infopäeval jagatakse täpsemat infot selle kohta, et mitmel erineval viisil talgutel kaasa saab lüüa, milliseid talgutele korraldada ning palju muud huvitavat. Kõik huvilised on infopäevale oodatud.

Heade mõtete ja ideede jagamine sünnitab uusi ideid.

Mina olen oma koduküla talgud juba registreerinud, samuti on toiminud ka Anija, Ellamaa, Kloogaranna, Laulasmaa, Lilli, Maidla, Pärisme, Rebala, Turba, Voose ja paljude teiste Harjumaa külade ja alevike aktiivsed elanikud, kes on planeerinud 1. mai talgupäeva raames oma külas midagi head ära teha.

Kindlasti korraldatakse talgud ka Keri saarel, aga ka teistel Harjumaa väikesaartel.

Olen valmis koos oma piirkonna teiste vabatahtlikega meie oskuste ja kogemuste piires abistama teid talgute korraldamisel. Minuga saate ühendust e-posti margus.vain@mail.ee kaudu või telefonil 511 4273.

Eelmise ristsõna vastus: Tabasalu matkarada

						★	Heliteose esitamise kiirus	Kardinalide tiitel	Inimeste vastastikune vahekord	Teisipäev	★	Juudi-vastane terror ja juutide hävitamine	Öhk (ingl. k.)	Soome ralli-veteran	Vastu-võtu- või töötuba	Njuuton	Puuvili	Alp	Laste-ekraan	★	Iisraeli ekspea-minister Ehud ...	Kaalium
							Küsimus-tik tead-miste ja võimete mõõtmiseks				Vedrunõel										Omakaitse	
							Lind, aga ei lenda			Ida-Viru-maa vald	Asesõna					Tsaari kinnisvara					Lekkimine	
							Kiili Gümnaa-siumi direktor (pildil)			Monitor						Vibupüss			...-kumb			
							Suruõhu-						Kääne (lühend.) Jõgi Lääne-Eestis			...forell			Ise (murdes)			
★	2 x täht	Raadius	Eesti mängu-film (1973)	Piirituse-tehase töttu küla Tapa vallas	Seakiina	Läte	Örsted		Veime...					Korypalli-liiga			Tervitus					
							Rahandus-osakond		Näitleja					Revidee-rija			...facto (fakti ene-se töttu)					
Löökpilli-mängija								Nii ja ...			(Peidetud) väärisvara					la-diees				Tihu-meeter		
								Vene naisenimi			Järvamaa vald					Helilooja				... pidama (austama)		
Tonn		VASTUS																			Einstein	
		Kuupäev																			Muna-kollane	
★	Kahe-võitlus	post scriptum					Iisraeli maakood			Vilunud, leidlik					Tšehhi rahvus-sangar			Valimis-kast				
							Kümme-päevak			Helilooja ... Kapp					Tööde-juhataja			Kenasti				
Tantsu-samm				Brasiilia jalgpalli-legend					Värsi-õpetus							... ja vasemba						Lange-tõvehoo eelnäht
				Sõjavägi					Piirkond, ala								Etikett, sildike					
Kuur					Hobu-inimene						Vaikelu-pildike						Nõusolek millekski					
					Krossiäss ... Laansoo						Tükk						Hitleri käsilane					
★	Tugeva turjaga	Oümpia-höbe							Hea (saksa k.) Pähkel (ingl. k.)				Loote asukoht							2 x täht		
													Konna-kuusk						Valus!			
... ja kuulsus			Muusika (kõnek.) British Rayl					..., two, three			Kahe-paikne					...pall (sport-mäng)					Reede	
								Noot			Detsiliiter					... Manche					Kelvin	
circa						Ümber-ringi (ingl. k.)						Keele- ja kõnestiile käsitlev õpetus H, ..., J										
						Jood																
North		Salaluure-agentuuri juht							Pikkus- ja pindala-ühik Aasias					Kahekesi								

EESTI RAHVA RISTISÕNAD
RISTIK

LOOMAAIA LOOD4MÄLUMÄNG

Kolimine – nuta või jätta

Mati Kaal

J a kell 12, täpselt kell 12 saab Tallinna linnapea kaaskonnaga, et uus loomaaed pidulikult avada. Võtsin ta puhtas särgis vastu.

Võikski sellele loole punkti panna ja öelda: OK. Kõik läks ju hästi. Öhtul korraldas linnavalitsus veel suure banketi tublide loomaaednike auks. Paraku meist, loomaaednikest, sinna banketile keegi ei jõudnud – olime lihtsalt pikkadest tööpäevadest nii väsinud, pingest kurnatud.

Ja seda ka öelda ei saa, et meie, loomaaednikud, pidutseda ei oska või ei taha. Mõned suured elukad, nagu lõvid ja tiigrid, viisime rahulikumas situatsioonis Kadriorust Veskimetsa hiljem järele.

Ja siis, kui vana loomaaed oli Kadrioru serval juba täiesti tühi, juba linna poolt üle antud Tallinna Kommunaalmajanduse osakonnale, läksime ühel öhtul suure kampaaniaga veel korraks vanasse loomaaeda.

Kunagise Peeter Esimese majas olid meie ajal zootehnikute tööruumid. Sinna läksimegi.

Treppi enam teisele korrusele ei viinud – kellegi halastamatu käsi oli selle maha lõhkunud –, leid-sime redeli, panime püsti ja ronisime üles.

Võtsime piknikukorvist välja kaasa toodud veinipudelid ja sakusmendid. Lõime kokku ja tervitasime. Iseendid, kes me selle mahvi üle elasime ja nüüd uues loomaias uutes ruumides asusime. Meenutasime neid, kes sel peol enam kahjuks ei osale-nud. Ja neid inimesi oli. Närvid ei pidanud sellisele tempole, sel-lisele tööle, ekstreemsetele situat-sioonidele vastu. Mitu labiilsema

närvikavaga inimest andis sel ajal lahkumisavalduse.

Ometigi pidin ma tunnistama siis ja tunnistan ausalt veel nüüd-ki, et küllap tollasel linnapeal Al-bert Norakul oli õigus – ainult sellisel käituses, linnavalitsuse poolt jõulisi otsuseid langetades, meie poolt ennastalgavalt tegut-sedes, saime me tolle ajastul loo-maia kolitud.

Muidu see oleks ja oleks ja oleks ja oleks ja olekski jäänud venima. Nii et meie marulist tööd kokku võttes – nuta või jätta – inimkaotusi meil oli, loomkaotusi mitte.

Lõpp

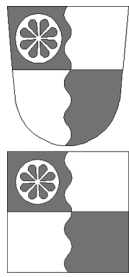

Kahepaiksetele ehitati Veskimetsas oma troopikamaja. Teiste seas leidsid kodu ka krokodillid.

Internet

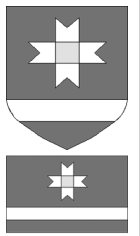
KOSE VALLAVALITSUS TEATAB:

Kose vallavalitsuse 1.03.2010 korraldusega nr 75 on algatatud Kose vallas Liiva külas Kose-Risti liivakarjäär (katastritunnusega 33702:002:0272), Krossiraja (katastritunnusega 33702:002:0506) ja Kose-Risti kruusakarjäär (katastritunnusega 33702:002:0587) maaüksuste detailplaneering moto- ja vabaajakeskuse ning tsiviilotstarbelise lasketiiru planeerimiseks.

KEILA VALLAVALITSUS TEATAB:

Keila vallavalitsus kavatseb algatada detailplaneeringu Kloogaranna külas asuval Metsamaja-2 (29501:007:2420, pindalaga 6998 m²) maaüksusel.

Planeeringu eesmärk on maatulundusmaa sihtotstarbe muutmine elamumaaks ning krundi jagamine kaheks.

VIIMSI VALLAVALITSUS TEATAB:

29.03.2010-11.04.2010 on avalikul väljapanekul Muuga küla, Muuga sadam 1, Muuga sadam 1-3, Virna tn 8a, Vilja tn 12a, Lasti tee 20g ja Veose tn 13a maaüksuste detailplaneering. Avalikustamine toimub Viimsi vallamajas (Nelgi tee 1) tööpäevadel kella 8.30-17.00 (esmaspäeviti kella 18.00-ni ja reedeti 16.00-ni) ja Muuga sadama peahoones (Maardu tee 57, Maardu linn) V korruse toas nr 503 tööpäevadel kella 8.00-11.00 ja 13.00-16.00.

Detailplaneeringuga kavandatava lühikirjeldus:

Planeeritava ala suurus on ca 80,4 ha ja piirneb läänest ja põhjast Muuga lahega, idast Viimsi valla halduspiiriga ja lõunast Lasti teega. Planeeringu ülesandeks on kruntide piiride muutmine ja uute kruntide moodustamine. Ehitusõiguse osas võrreldes kehtiva detailplaneeringuga muudatusi ei kavandata.

Detailplaneeringuga on võimalik tutvuda ka Viimsi valla koduleheküljel www.viimsivald.ee.

29. märtsil 2010, algusega kell 9.00 toimub Viimsi vallamaja (Nelgi tee 1) II korruse saalis Viimsi aleviku, Astri tee 12 maaüksuse detailplaneeringu avaliku väljapaneku tulemusi tutvustav avalik arutelu;

29. märtsil 2010, algusega kell 9.30 toimub Viimsi vallamaja (Nelgi tee 1) II korruse saalis Tammneeme küla, Ehala tee 3 detailplaneeringu eskiislahendust ja lähteseisukohti tutvustav avalik arutelu. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on maa-alale tenniseväljaku ja polüfunktsionaalse spordi- ning pallimänguväljaku ja mänguatraktsioonide ning abihoone ja parkla rajamine.

Viimsi vallavalitsus on vastu võtnud alljärgneva detailplaneeringu algatamise korralduse:

Pringi külas, Laigari maaüksus (planeeritava ala suurus on ca 1,02 ha ja asub Tallinna lahe ääres ning piirneb Rohuneeme tee 57d, 59, 61a, 61b, 61c, 61d, Lehise maaüksustega, planeeringu eesmärk on määrata kinnistule üldplaneeringu kohane ehitusõigus ja tagada juurdepääs valla omandis olevale muulile).

Viimsi vallavalitsus on vastu võtnud alljärgneva detailplaneeringu kehtestamise korralduse:

Pringi küla, Nurme tee 3 (Planeeringuga määratakse ehitusõigus olemasoleva muuseumihoone (H=14 meetrit), fondimaja (H=10 meetrit) ja töökodadehoone (H=7 meetrit) ehitamiseks ning asukoht väikese traallaeva eksponeerimiseks ning lahendatakse juurdepääsud, parkimine heakorra- ja haljastuse põhimõtted ning määratakse tehnovõrkude- ja rajatiste asukoht. Hoonete suurim lubatud ehitusalune pindala kokku on 1100 m²).

Viimsi vallavalitsus, Nelgi tee 1, 74001 Viimsi
Tel +372 606 6805, info@viimsiv.ee

LOKSA LINNAVALITSUS TEATAB:**Algab konkurss Loksa ranna-ala haldaja leidmiseks**

Loksa Linnavalitsus kuulutab välja eel-läbirääkimistega kirjaliku pakkumise Loksa linna ranna-ala haldaja leidmiseks 10 aastaks. Ranna-ala pikkus on ca 1000 m, liivarand veepiirilt laiussega 30-90 m (ca 10 ha). Teeninduspiirkond on Mere tänavast kuni mereni Loksa linna ranna piires.

Konkursil võib osaleda eraõiguslik juriidiline isik, avalik-õiguslik juriidiline isik. Avaldus ning tegevuskava esitada Loksa Linnavalitsusele 01. aprilliks 2010 kella 12-ks, aadressil Tallinna tn 45, Loksa 74806, Harjumaa või e-posti teel linn@loksa.ee
Info: Andres Kaskla tel 603 1253 või 508 6283 või andres@loksa.ee

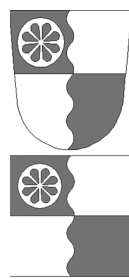
KOSE VALLAVALITSUS TEATAB:**avaliku konkursi väljakuulutamise KOSE GÜMNAASIUMI DIREKTORI ametikoha täitmiseks.**

Tööle asumise aeg 2. august 2010.

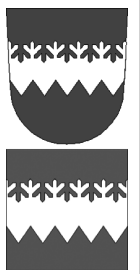
Kandideerijal esitada:

- kirjalik avaldus;
- elulookirjeldus;
- nägemus koolist, selle tööst ja arendamisest;
- kvalifikatsiooninõuete täitmist tõendavate dokumentide koopiad (haridusministri 26. augusti 2002 määrus nr 65 "Pedagoogide kvalifikatsiooninõude");
- muud kandidaadi poolt oluliseks peetavad dokumendid.

Dokumendid esitada 31. märtsiks 2010 Kose vallavalitsusele märgusõnaga "Kose Gümnaasiumi direktor" aadressil Hariduse 1, Kose 75101, Harjumaa. Info tel 633 9306, 525 2220 või e-postiga: erge@kose.ee

KÕUE VALLAVALITSUS TEATAB:**Detailplaneeringu avalik väljapanek**

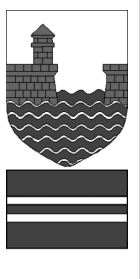
Kõue vallavalitsuse 2. veebruari 2010. a korraldusega nr 11 võeti vastu Ardu külas asuva Tooma-Andrese kinnistu (kat.nr 36302:002:0206 ja 36302:002:0207) detailplaneeringu I etapp. Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub ajavahemikul 25. märts kuni 9. aprill 2010. a Kõue vallamajas. I etapi planeeringulahendus näeb ette ca 9 ha suurusel maa-alal 16 uue pereelamu, 1 ridaelamu, 1 alajaama, 5 teemaa ning 1 sotsiaalmaa krundi moodustamise. Elamute suurim lubatud kõrgus on 9 meetrit, abihoonetel 5 meetrit. Igale elamukrundile on lubatud püstitada 1 elamu ja kuni 2 abihoonet. Tooma-Andrese detailplaneeringu I etapp on vastavuses Kõue valla üldplaneeringuga.

PALDISKI LINNAVALITSUS TEATAB:

Paldiski linnavalitsus korraldab Paldiski linnavalitsuse fuajeas aadressil Sadama 9, Paldiski linn, I korrus "Paldiski linnas Rae, Kivi, Peetri ja Pakri tänavatega piirneval maa-alal detailplaneeringu" avaliku väljapaneku.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on planeeringualas asuva seni riigimanduses oleva maa-alal kruntideks jaotamine, tänavate maa-ala täpsustamine, planeeringualal liiklus- ja parkimiskorralduse määramine ning vajadusel eraõigusliku maal asuva olemasoleva või kavandatava tänavaga avalikult kasutatavaks teeks määramine teeseaduses sätestatud korras, haljastuse ja heakorralduse põhimõtete määramine, olemasolevate tänavate ja teede kaitsevööndite-, samuti planeeringuala läbivate olemasolevate tehnoarajatiste kaitsevööndite määramine. Planeeringuala asub Paldiski linna keskuses, piir kulgeb mööda Pakri, Rae, Kivi ja Peetri tänavate telgjooni ja ala suuruseks on kokku ca 5,8 ha. Detailplaneering on koostatud kooskõlas kehtiva üldplaneeringuga.

Detailplaneeringuga saab tutvuda ja esitada oma-poolseid ettepanekuid ning märkuseid perioodil 22.03.2010-04.04.2010 Paldiski linnavalitsuses Sadama 9, Paldiski linn, tel 679 0600 tööajal või Paldiski linna koduleheküljel www.paldiski.ee.

Meie siiras kaastunne Elle Amorile ja Kristinale armsa abikaasa ja isa

ALFRED AMORI

surma puhul.

Tiiu, Annika ja Tiit

Avaldame sügavat kaastunnet endisele kolleegile Kristinale

ISA

kaotuse puhul.

Harju Elu toimetis

Kristus on minu elu ja surm minu kasu (Fil 1,21)

Ajast igavikku on kutsutud praost meeeritus

PAUL SAAR

07.06.1919-05.03.2010.

Oma kauaaegset õpetajat südamlult austades, avaldame kaastunnet lastele peredega, kõigile omastele ja teekaaslastele. EELK Hageri Lambertuse kogudus. Jumalagajätmine toimub Hageri kirikus, 20.03.2010 algusega kell 13.00.

Kui soovid avaldada

SURMAKUULUTUST,

saada vastav tekst aadressil myyk@harjuelu.ee. Kaastunde-avalduse hinnaks on 200 kr + km.

LOOMADE HOIUPAIK

147 T-4
Vanus 2 aastat
Sugu Tüdruk
Leitud Harku vald, Vääna küla, 06.03.2010
Loovutus 20.03.2010

160 T-3
Vanus 2 aastat
Sugu Poiss
Leitud Harku vald, 08.03.2010
Loovutus 22.03.2010

16619, 16620
Vanus 2 kuud
Sugu Tüdrukud
Leitud Saue vald, Alliku küla, 15.02.2010
Loovutus 01.03.2010

16621
Vanus 3 aastat
Sugu Poiss
Leitud Jõelähtme vald, Kostivere, 15.02.2010
Loovutus 01.03.2010

16737
Vanus 5 kuud
Sugu Poiss
Leitud Vasalemma vald, Vasalemma alevik, 01.03.2010
Loovutus 15.03.2010

16751
Vanus 3 aastat
Sugu Poiss
Leitud Saue linn, Kütise tänav, 02.03.2010
Loovutus 16.03.2010

16764
Vanus 11 aastat
Sugu Poiss
Leitud Keila vald, Kulna küla, 03.03.2010
Loovutus 17.03.2010

16774
Vanus 1 aasta
Sugu Tüdruk
Leitud Saku vald, Kiisa, 04.03.2010
Loovutus 18.03.2010
Koer on autolt löögi saanud, tagumise käpa vigastus

Keila vallast leitud neli ühekuust koeratit vajavad kuuks ajaks hoiukodu. Eelistame inimest, kes saab võtta kõik neli või vähemalt kaks kutsikat. Kutsikatoitu ja piimaasendaja anna kaasa, kindlustame ka omapoolse veterinaarabiga. Hoiukodu pakkujate teated saata info@loomadehoiupaik.ee.

Tallinn, Viljandi mnt 24D. Tel. 621 7746; 5349 4045. www.loomadehoiupaik.ee

Tallinna krematoorium

Lahkunu transport krematooriumisse ööpäevaringselt kogu Eesti piires. Tuhastamis-matus soodsaima hinnaga. Kõik matuseteenused. Suurim urnivalik Eestis. Kaks kabelit ja kaks peieruumi. Telefon 623 8808 – 24h! www.krematoorium.ee

AÜ TM Loodus reg. Nr. 80017517, Sütiste tee 34-52, 13411 Tallinn taotleb vee erikasutuse luba Keila vallas Laulasmaa külas majandus-joogivee võtmiseks. Vee erikasutuse taotluse kohta saab esitada kirjalikke ettepanekuid ja vastuväiteid Keila vallavalitsusele kahe nädala jooksul alates kuulutuse ilmumisest. Keila vallavalitsuse aadress on Paldiski mnt 21, 76606 Keila, e-post valitsus@keilavald.ee.

Pühapäeval, 21. märtsil kell 18.00
Saue Gümnaasiumi aulad

KONTSEERT

...Talvekülm on mööda läind, kene kevade on käes!

Esineb
HARJUMAA NOORTE PUHKPILLIORKESTER

Dirigeerivad:
Harry Illak, Sirly Illak, Tonu Sal-Saller,
Olev Roosa, Lauri Metas.
Külalisdirigent:
Bert Langerer (Hollandist)

Kavas südant soojendavad palad.

Toetavad: HOL, Kultuurkapital, Saue linn
Kontsert on tasuta

Ostame peenpalki KUUSK JA MÄND

Läbimõõt 8-22,5 cm, pikkused 3,6 m + 30 cm ... 6,0 m. Lisandub ülemõõt 10 cm. Palgi vastuvõtt 24 h.

Tel 605 3655, 515 4315
AEGVIIDU PUIT

KONTSERDISARI ELIITKONTSERDID

12. märtsil kell 19
Laulasmaa koolis

Iren Lill (klavessiin)
kavas: J.S. Bach,
W.F. Bach, C.P.E. Bach,
J.C.F. Bach, J.C. Bach

Matti Reimann (klaver)
kavas: W. A. Mozart,
L. van Beethoven,
V. Reimann

sissepääs tasuta

HARJU+ELU
MAAKONNALEHT

tellimishinnad:

firmadele
1 kuu 50 krooni
3 kuud 150 krooni
6 kuud 300 krooni
12 kuud 580 krooni
indeks 3012

eraisikutele
1 kuu 40 krooni
3 kuud 120 krooni
6 kuud 200 krooni
12 kuud 380 krooni
indeks 69841

NB! Üksikmüügist ostes maksab leht 12 krooni.

Toida oma lemmiklooma kvaliteetse toiduga!

Müüme kvaliteetset kuivtoitu koertele, kassidele, närilistele, papagoilistele ja kaladele.

Caramira ladu-kauplus
avatud Tallinnas, Piritä-Kosel.
Asume aadressil Pune 20/22.

Lahtiolekuajad:
E-R 10.00-16.00, L 11-15.

Vaata lisainfot www.caramira.ee

Kaup on müügil toidu- ja lemmikloomapoodides, Horteses ja Hansaplantis!

Harju Elu

www.harjuelu.ee

Vastutav väljaandja
Ülo Russak – 631 1456
Peatoimetaja
Kaia Roots – 646 2215
Tegevtoimetaja
Marko Tooming – 646 2215

Toimetajad
Toomas Roosileht, Allar Viivik
Regina Lilleorg – 646 2215

Küljendus
Lauri 'PL' Lumiste – 631 1456

Müügijuht
Terje Lilleoks – 631 1456

Postiaadress:
10122 Tallinn, Endla 31-13,
tel: 631 1456, faks: 631 1316,
e-post: info@harjuelu.ee

Astu läbi: Endla t. 31,
I korrus, tuba 13, kell 9-16

Maakonnaleht Harju Elu,
tellimisindeks 69 841

REINPAUL

HAKKEPUIDU TOOTMINE

VÕSA JA RAIEJÄÄTMETE
OST KOOS RAIE JA
VÄLJAVEOGA.
ÜMARPUITBRIKETI MÜÜK.
INFO TEL. 5593 3899

PUIDUTÖÖTLEMISE
(PINDLAUAD, SAEPURU,
KLOTSID) JÄÄKIDE OST.
PUITEHITISTE LAMMUTUS,
HAKKIMINE.
ÜMARMETSAMATERJALI
HAKKIMISE TEENUS.
INFO TEL. 528 5800

WWW.REINPAUL.EE

Väljaandja OÜ Harel,
Trükk: AS Printall

Reklaami sisu ja lugejakirjades
toodud seisukohtade eest
toimetuse ei vastuta.

Reklaamide laekumise tähtaeg
reede- ja laupäevadele on
neljapäeval kell 14.00.

14. MÄRTSIL EMAKEELEPÄEV

Austagem oma keelt!

Keel on eestlaste jaoks olnud alati midagi enam kui lihtsalt suhtlemisvahend.

Virumaa ajakirjaniku Rein Siku eestvedamisel avati 1994. aasta 21. mail Kadrinas pidulikult emakeele ausammas – seni teadaolevalt ainus ausammas maailmas, mis on rajatud emakeele auks.

Kadrina kooli kõrval kõrgete puude varjus seisvale aabitsakuke stiliseeritud pead kujutavale kivile on raiutud kaks sõna: SÕNA SEOB. Neid sõnu võib mitmeti tõlgendada, üks ja kindel tähendus on neil aga see, et eestikeelne sõna seob meid eesti rahvaks.

Emakeelepäeva hakati tähistama Virumaa kooliõpetaja Meinhard Laksi eestvedamisel 1996. aastal luuletaja Kristjan Jaak Petersoni sünniaastapäeval, 14. märtsil. Aastal 1999 sai sellest riiklik tähtpäev.

Kui mitte teistel päevadel, siis vähemalt sellel päeval meenutatakse Kristjan Jaagu sõnu: “Kas siis selle maa keel laulutuules ei või taevani tõustes üles igavikku omale otsida?”

Sel päeval heisatakse kõikjal Eestis – Sõrvest Narvani ja Viinistust Mõnisteni – riigilipud. Ning neile, kes ei tea, miks sini-must-valge taas välja toodud on, annab see võimaluse selgitada – me austame sel päeval oma keelt. Põhiseaduseski on keel ja lipp kõrvuti: põhiseaduse § 6 kohaselt

TEAVE

Ilmar Tomusk

Keeleinspektsiooni peadirektor

on Eesti riigikeel eesti keel, § 7 aga sätestab Eesti riigivärvadena sinise, musta ja valge.

Emakeele ausamba rajamine ning emakeelepäeva kui riikliku tähtpäeva tähistamine näitavad, et keel on meile väga oluline. Keel on meie rahvuseluse kandja ning omariikluse nurgakivi.

Kas keelel pole tähtsust?

Rahvuslus ei ole midagi sellist, mida me peaksime hääbenema. Tuleb aga kahetsusega tunnistada, et suures globaliseerumise tuhinas on viimasel ajal kuulda hääli, et nüüd, kui oleme Euroopa Liidus, pole rahvusl ega keelel enam mingit tähtsust. Rääkimata tuntud ajakirjanikust,

kelle sõnade kohaselt “Eesti multikultuurses ühiskonnas on igasugune “keeleseadus” praeguseks muutunud inimeste põhiõigusi ahistavaks barbaarseks ja natsionalistlikuks terroriks” ning need, kes mujalt Eestisse tulnud inimestelt eesti keele õppimist nõuavad, “tuleks kiiremas korras saata psühhiaatrilisele ravile!”

Keelte, rahvuste ja miks mitte ka sugude kadumisest kõnelemist võiks mõista juhul, kui seda teeks kogudust manitsev kirikuõpetaja, kes on oma jutluse aluseks võtnud apostel Pauluse Galaatia kirja sõnad: “Ei ole siin juuti ega kreeklast, ei ole siin orja ega vaba, ei ole siin meest ega naist, sest te kõik olete üks Kristuses Jeesuses.”

Võimalik, et taevass, millest Paulus räägib, ei ole rahvusl ega keelel enam mingit tähtsust. Kuid selle maa peal, kus meie elame, ja isegi Euroopa Liidus, millesse me kuulume, on tähtsad nii rahvus kui ka keel.

Vaatame pisut ajas tagasi. Carl Robert Jakobson lausus oma esimese isamaa kõnena tuntud “Eestirahva valguse-, pimeduse- ja koiduajast” 1868. aastal: “Pääasi aga, kust ühe rahva vaimuharimise järke äratunnukse, on temal keel. Keel on ühe rahva harimise kandja, ja seepärast ka tema kauni korra ja priiuse sünnitaja, on tema kõige kallim pärandus. Keel on kes üht rahvast rahvaks teeb; ta varjab üht lõpmata väge ja pühaust oma sees.

Keel ja mõistus käivad käsikäes, sest keel on avalikuks saanud mõistus. Seepärast võime ka sest, kuidas ühe rahva keel haritud on, kõige paremine rahva enese vaimujärge äratunda.”

Tarvita, ära targuta

Tammsaare, keda tihti peale tsiteerivad ka need, kes teda lugenud ei ole, kirjutas juba 1915. aastal artiklis “Keelest ja luulest” järgmised sõnad: “Te olete suured rahvuslased, aga miks tahate siis Viini tantsudele ja Pariisi moodidele rohkem aega pühendada kui emakeelele?” ning lisab: “Vast on tululikum keelt tarvitada kui temast targutada.”

Teoloog ja kirjanik Uku Masing kirjutas aga 1938. aastal: “Igal rahval ja igal mõtteviisil on oma väärtus, kuid igal rahval on ka oma kohused. Ning pole usutav, et mõnele rahvale oleks tehtud ülesandeks sulada ära teise.”

Jakobson räägib sellest, kui võrd on omavahel seotud keel ning rahva suured eesmärgid: haridus, kord ja priius. Oma tänaste teadmiste juures võime kinnitada, et arenenud kirjakeel on tõepoolest nii kvaliteetse ja

konkurentsivõimelise hariduse kui ka hästitoimiva riigikorralduse ning selgete ja arusaadavate seaduste alus.

Tammsaare selgitab talle omasel vaimukal viisil, et keelest targutamine ei tee veel kedagi rahvuslaseks, kui kõik jõupingutused on tegelikult suunatud “Viini tantsudele ja Pariisi moodidele” ehk püüdlusele vastata “euronõuetele”.

Eesti keel ei müü?

Uku Masing aga hoiatab otse-õõnu identiteedi kaotuse eest. Just väikestel rahvastel võib olla oht end alaväärsena tunda ning oma keelt väheväärtuslikuks pidada. Kahjuks puutun oma igapäevatoõs pidevalt kokku eesti ettevõtjatega, kes panevad oma firmadele võõrkeelsed nimed, reklaamivad ennast võõrkeelsete reklaamlausetega ning teevad kõik endastoleneva selleks, et ükski eestikeelne silt nende äri ei risustaks.

Keeleseadus lubab sellistel juhtudel küll ettekirjutuse jõuga eesti keele kasutamist nõuda ning seda me ka teeme. Ometi teeb meele mõruks, kui mõni äri-mees, kelle firmasse tõenäoliselt

Kahjuks puutun oma igapäevatoõs pidevalt kokku eesti ettevõtjatega, kes panevad oma firmadele võõrkeelsed nimed ning reklaamivad ennast võõrkeelsete reklaamlausetega.

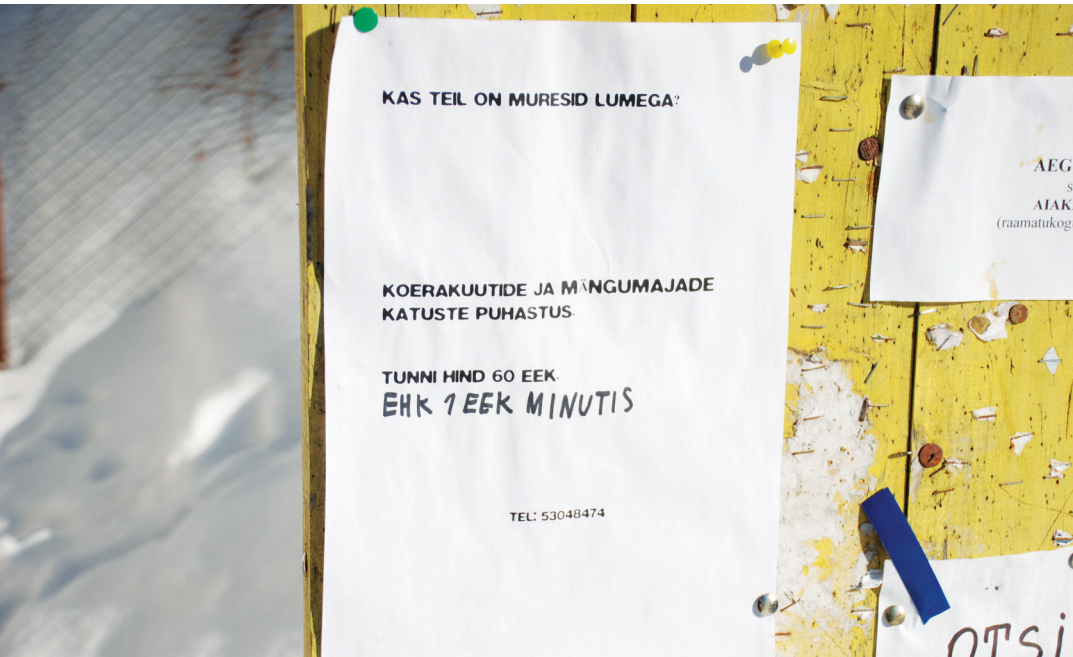

Seadus lubab nõuda korrektset eesti keele kasutamist. Internet

ühelgi välisturistil kunagi asja ei ole, selgitab, et tema äri on suunatud välismaalastele ning sildid on võõrkeelsed, sest “eesti keel ei müü”.

Tunneme muret ja oleme teinekord pahasedki, kui mitte-eestlased eesti keelt ei räägi. Ja seda kindlasti õigustatult. Kuid kui me ise oma keelt ei austa, ei ole põhjust oodata, et mujalt tulnud inimesed seda austama, armastama ja õppima hakkavad. Austagem oma keelt, siis austavad seda ka teised!

FOTOARVAMUS

ABI HIIGELKOORTE OMANIKELE
Kui suured on Aegviidus mängumajad või kui pirakad koerad, et nende kuutide katuseid inimene ise kõrvalise abita puhtaks ei jaksa lükata?
Igatahes on kena, et keegi teenust pakub, ja veel parem, et keegi on kuulutust omapoolse abistava arvutusega täiendanud. (Regina Lilleorg)

NÄTSTI!

Häda peab olema hull!

See, et elektriliine ja raudtee juhtimiseadmete detaile varastatakse, pole enam kellelegi uudiseks.

Uudis on ehk see (vähemalt tavakodanikule), et varastatakse ka elektripostidelt seadmete kaitsekilpe. Üks kilp on viimase paari päeva jooksul Vääna-Jõesuu ranna lähisel asuva elektriposti otsast rändama läinud, jättes elektrirelee kaitseta vihma ja lõrtsi kätte.

Lõpeb see mõne maja või terve asula vooluringi katkemisega, eks seda näita lähitulevik.

Loole allakirjutanu loodab väga, et vargad siit uut ideed metallivuritamiseks ei saa. Nagu ka seda, et elektrikud seadme varsti jälle varjekilbiga katavad.

Mis vargad ühe niisuguse, ehk kilo kaaluva kilbi eest metallikokkuostus saada võivad, pole teada. Kindlasti ei anna seda summat ligilähedaltki võrrelda rahaga, mida selline vargus põhjustada võib. Igal juhul peab olema inimeste häda, kes sellise eluohtliku varguse ette võtavad, väga hull. (Ülo Russak)

Ilm Harjumaal Reede

	Laupäev	Pühapäev	Esmaspäev
Aegviidu	-11...-3 °C 2-4 m/s	-8...-4 °C 2-4 m/s	-9...-6 °C 4-6 m/s
Kose	-13...-3 °C 2-4 m/s	-7...-3 °C 2-5 m/s	-9...-7 °C 4-6 m/s
Loksa	-7...-3 °C 4-5 m/s	-6...-3 °C 4-6 m/s	-7...-5 °C 5-10 m/s
Paldiski	-9...-3 °C 2-4 m/s	-6...-3 °C 2-7 m/s	-8...-7 °C 5-7 m/s
Riisipere	-9...-3 °C 2-4 m/s	-6...-3 °C 2-7 m/s	-8...-7 °C 5-7 m/s
Tallinn	-13...-3 °C 2-4 m/s	-7...-3 °C 2-5 m/s	-9...-7 °C 4-6 m/s

vihmasadupilves

lumesaduvahelduva pilvisusega

äikeseohtpäikese-
paiste

tuisk